

Giáo Lý Thực Hành Trong Thờ
Phượng
- Phần Hỏi Đáp Về Salah -

فقه العبادات
- فتاوى الصلاة -

< Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية >

Tác giả: Nhà thông thái sheikh
Muhammad bin Saaleh Al-U'thaimeen

Dịch thuật: Abu Hisaan ibnu Ysa

فقه العبادات

- فتاوى الصلاة -

المؤلف: فضيلة الشيخ العلامة

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: أبو حسان ابن عيسى

PHẢN HỒI ĐÁP VỀ SALAH

Giáo lý và tầm quan trọng của Salah

Hỏi (85): Quí Sheikh, giáo lý ra sao về Salah và tầm quan trọng của nó như thế nào ?

Đáp: Salah là một nền tảng có tính chuyên cần cao trong năm nền tảng của tôn giáo Islam, được xếp thứ hai sau hai lời tuyên thệ và nó là nền tảng trụ cột chính của Islam như Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم đã khẳng định:

{عَمُودُهُ الصَّلَاةُ}

“**Trụ cột của Nó là Salah.**”⁽¹⁾ tức Islam. Allah đã giao trọng trách này cho Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم của Ngài tại vị trí cao nhất, vào đêm ân phúc nhất để Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم nhận lãnh trọng trách này, và bằng hình thức trực tiếp không qua trung gian. Lúc đầu, Allah bắt buộc phải hành lễ Salah ngày đêm năm mươi lần nhưng dần dần được Ngài giảm xuống năm lần thực hiện nhưng hưởng được năm mươi lần ân phúc. Điều này nói lên tầm quan trọng và vị trí của lễ Salah được Allah thương yêu và quan tâm đến nhường nào, cho nên con người bỏ càng nhiều thời gian cho lễ Salah thì càng đạt được tình yêu nơi Allah. Bằng chứng cho việc này là từ Qur'an, Sunnah và Ijma':

* **Từ Qur'an:** Allah phán:

⁽¹⁾ Hadith do Al-Tirmizhi ghi số (2616) và nói: “*Hasan Soheeh.*”

﴿فَإِذَا أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

كِتَابًا مَّوْقُوتًا﴾ (النساء: 103)

﴿Đến khi các người trở nên bình an (không còn sợ hãi nữa) thì hãy đứng hành lễ Salah, bởi nhiệm vụ hành lễ Salah đã được truyền xuống cho những người có đức tin phải hành lễ vào đúng giờ giấc đã ấn định.﴾ Al-Nisa: 103 (chương 4).

* **Từ Sunnah:** Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم nói với Mu-a'z bin Jabal رضی اللہ عنہ khi gọi ông đi Yamen:

﴿أَعْلِمُهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ﴾

“Anh hãy báo cho họ biết Allah qui định họ phải duy trì năm lần Salah trong ngày đêm.”⁽²⁾

* **Từ I'jma':** Tất cả U'lama رضی اللہ عنہم Islam đồng thống nhất Salah là bổn phận của mỗi tín đồ Muslim, họ nói: “Rằng ai chống đối bổn phận Salah hoặc chỉ một lễ Salah nào đó thì y là Kaafir, bị kết án tử do phản đạo, được phép tịch thu tài sản của y, ngoại trừ y quay lại sám hối với Allah. Đối với ai mới cải đạo chưa biết rõ luật Islam thì tạm thời chấp nhận lý do đó. Đến sau khi y được giải thích rõ ràng mà vẫn còn ngoan cố chống đối thì y là Kaafir.”

Tóm lại, Salah là một nhiệm vụ bắt buộc của Islam.

Salah bắt buộc đối với ai

⁽²⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1395) và Muslim ghi số (19).

Hỏi (86): Quý Sheikh, Salah bắt buộc đối với những ai ?

Đáp: Salah bắt buộc mỗi tín đồ Muslim dù nam hay nữ đã trưởng thành và trí tuệ bình thường phải duy trì ngày đêm năm lần.

- **Muslim**, đối lập là người Kaafir, rằng người Kaafir không bắt buộc hành lễ Salah và cũng không cần hành lễ Salah bù lại sau khi cải đạo sang Islam, nhưng vẫn phải bị thanh toán bốn phạt Salah vào ngày phán xét cuối cùng, như Allah phán:

﴿إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ فِي جَنَّتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٢﴾ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿٤٤﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمِ الْمَسْكِينِ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٦﴾﴾ المدثر: 38 - 46

﴿Ngoại trừ những người bạn của phía tay phải * Chúng sẽ được ở nơi thiên đàng mà chúng hỏi nhau * Về những kẻ tội lỗi * “Điều gì đã đưa các ngươi vào hỏa ngục vậy ?” * Chúng sẽ đáp: “Chúng tôi là những người đã không dâng lễ Salah * Chúng tôi đã không nuôi ăn những người nghèo * Chúng tôi đã thường nói chuyện vô bổ với những người hay chuyện vãn tâm phào * Và chúng tôi đã phủ nhận ngày phán xử cuối cùng.”﴾ Al-Muddaththir: 37 – 46 (chương 74). Với lời thú tội:

﴿لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾﴾

﴿**Chúng tôi là những người đã không dâng lễ Salah.**﴾ đây là bằng chứng rằng người Kaafir sẽ bị thanh toán về bổ phận Salah.

- **Trưởng thành**, là khi cơ thể trẻ xuất hiện một trong ba dấu hiệu sau đây:

+ Tròn 15 tuổi.

+ Xuất tinh bằng khoái cảm lúc đang thức hoặc đang ngủ.

+ Mọc lông ở phần kín.

Riêng bé gái thì thêm một dấu hiệu thứ tư đó là bắt đầu có kinh nguyệt.

- **Trí tuệ bình thường**, đôi lập là người khùng điên hoặc người già đến độ tuổi lú lẫn, không kiểm soát được lời nói và hành động thì được miễn lễ Salah do họ không có trí tuệ.

- **Riêng kinh nguyệt và máu hậu sản** là hai nguyên nhân cấm hành lễ Salah tạm thời, mỗi khi có kinh nguyệt là ngưng ngay lễ Salah.

Giáo lý việc bỏ bổ phận Salah

Hỏi (87): Quý Sheikh, chúng tôi biết được giáo lý về Salah và bắt buộc đối với ai, vậy giáo lý ra sao đối với ai bỏ hành lễ Salah ?

Đáp: Người không hành lễ Salah chính là Kaafir, bị trục xuất khỏi Islam với các bằng chứng từ Qur'an, Sunnah, lời nói của giới Sahabah và sự nhận định đúng đắn.

- Về Qur'an: Allah phán về người Đa Thần,

﴿فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَعَآتُوا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِلُ

الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ التوبة: 11

﴿Nếu như bọn chúng quay lại sám hối, chịu đứng hành lễ Salah và xuất Zakat thì chúng sẽ là anh em cùng tôn giáo với các ngươi. Và TA (Allah) phân tích mọi điều cặn kẽ như thế để dành cho nhóm người có khối óc suy nghĩ.﴾ Al-Tawbah: 11 (chương 9). Câu Kinh là bằng chứng rằng người Đa Thần sẽ là anh em với người Muslim khi y đã thực hiện được ba điều, gồm: Cải đạo sang Islam, dâng lễ Salah và xuất Zakat. Một khi y không thực hiện một trong ba điều khoảng này thì y và người Muslim không phải là anh em cùng tôn giáo. Tuy nhiên, một người Muslim sẽ không trở thành người Kaafir ngoại trừ y phạm tội Kufr (bác bỏ đức tin), ngoài đại tội này thì cho dù y có phạm bất cứ tội gì, tài trời ra sao thì y vẫn còn là người Muslim, bởi Allah phán bảo về tội phạm cố tình sát hại người Muslim rằng:

﴿فَمَنْ عَفَىٰ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبَاعُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ

بِإِحْسَانٍ ﴿١٧٨﴾ البقرة: 178

﴿Nhưng nếu phạm nhân nào được anh (em) của nạn nhân lượng thứ cho phần nào thì hãy làm theo yêu cầu hợp lý của y và bồi thường cho nạn nhân một cách tốt đẹp.﴾ Al-Baqarah: 178 (Chương 2), Allah xem tội phạm và nạn nhân là anh em của

nhau, trong khi giết người là đại tội trong Islam. Bên cạnh đó, Allah phán ở câu Kinh khác:

﴿وَأِنْ طَآئِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَى حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾ الحجرات: 9

«Và nếu có hai nhóm tín đồ có đức tin giao chiến với nhau thì hãy giải hòa đôi bên. Nhưng nếu nhóm này áp bức, lấn lướt nhóm kia thì hãy đánh nhóm áp bức cho đến khi nào họ quay trở phụng tòng mệnh lệnh của Allah. Nếu (nhóm áp bức) chịu nhượng bộ thì hãy hòa giải hai nhóm một cách công bằng và vô tư. Quả thật, Allah rất yêu thương những người liêm chính. * Chỉ có những người có đức tin mới là anh em của nhau, do đó, hãy luôn hòa giải với nhau (mọi khi giận hờn, tranh luận).» Al-Hujuraat: 9 – 10 (chương 49). Trong câu Kinh Allah ra lệnh nhóm thứ ba đứng ra giải hòa cho hai nhóm anh em giết chóc lẫn nhau, trong khi tội mưu sát người Muslim là đại tội. Điều này khẳng định rằng tình anh em tôn giáo không bị hủy bỏ bởi tội lỗi có lớn ra sao, ngoại trừ phạm tội Kufr (điển hình như liên quan đến bùa ngải, bói toán, mê tín dị đoan, thờ cúng ngoài Allah v.v..).

Phân tích câu Kinh được dẫn làm bằng chứng:

Khi người phản đạo vẫn tiếp tục phạm Shirk hoặc tuyên bố tin tưởng nhưng không hành lễ Salah thì cả hai nhóm

người này vẫn còn là Kaafir, bởi Salah là điều kiện trở thành người Muslim:

﴿فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾

﴿Nếu như bọn chúng quay lại sám hối, chịu đứng hành lễ Salah﴾ tức bắt buộc phải sám hối và dâng lễ Salah. Riêng đối với xuất Zakat thì có sự bất đồng ý kiến của U'lama ﷺ chuyên giáo lý rằng việc không xuất Zakat có trở thành người Kaafir không? Theo Imam Ahmad ﷺ truyền lại hai câu nói. Nhưng qua xem xét kỹ thì ai không xuất Zakat không trở thành người Kaafir, với bằng chứng từ Hadith Abu Huroiroh ﷺ dẫn lời Thiên Sứ

• صلى الله عليه وسلم •

{ مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحَ مِنْ نَارٍ فَأُحْمِي عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ كُلَّمَا بَرَدَتْ رُدَّتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ، فَيَرَى سَبِيلَهُ إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ }

“Khi chủ sở hữu vàng và bạc không chịu thực hiện bổn phận Zakat thì vào ngày phán xét Thiên Thần sẽ dùng tấm kim loại đốt trong lửa đến khi tấm kim loại đỏ hỏn thì mang ủi lên mặt, lên lưng và bên hông họ, khi tấm kim loại nguội lạnh thì lại tiếp tục đốt lại, lúc đó một ngày dài bằng năm mươi ngàn năm. Đến khi tất cả được xét xử xong thì y sẽ thấy được hai lối đi

của mình thiên đàng hoặc hỏa ngục.”⁽³⁾ Hadith khẳng định người không xuất Zakat không phải là người Kaafir, nếu không sẽ không thấy được con đường đến thiên đàng.

- **Về Sunnah:** Còn về bằng chứng từ Sunnah khẳng định người bỏ Salah là Kaafir, là Hadith do Muslim ghi từ Jaabir رضي الله عنه dẫn lời Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم:

{بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشَّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ}

“Vách chắn bảo vệ con người với sự thờ đa thần và phủ nhận đức tin (vào Allah) sẽ bị đổ vỡ một khi y bỏ hành lễ Salah.”⁽⁴⁾ Qua Hadith định rõ ranh giới chia cắt đức tin Iman và Kufr (phủ nhận đức tin) chính là Salah, điều này khẳng định rằng sẽ chẳng phải là người có đức tin nếu không hành lễ Salah.

- **Về lời nói của Sahabah:** Ông Abdullah bin Shaqeeq رضي الله عنه nói:

{كَانَ أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم لَا يَرَوْنَ شَيْئًا مِنَ الْأَعْمَالِ تَرَكُهُ كُفْرٌ
غَيْرَ الصَّلَاةِ}

“Tất cả Sahabah (bằng hữu) của Muhammad صلى الله عليه وسلم đồng nhìn nhận rằng không một việc thờ phượng nào khi bỏ nó khiến trở thành Kaafir, ngoại trừ Salah.”⁽⁵⁾

⁽³⁾ Hadith do Muslim ghi số (987).

⁽⁴⁾ Hadith do Muslim số (82).

⁽⁵⁾ Hadith do Al-Tirmizhi ghi số (2622), Sheikh Al-Albaani nhận xét: “Đường truyền của Hadith là Soheeh.”, Sheikh Al-Haakim ghi số (1/8) từ Abdullah bin Shaqeeq và Abu

Chúng tôi muốn nói rằng, mỗi tín đồ đều biết và hiểu rõ tầm quan trọng của lễ Salah này và vị trí của nó ra sao trong Islam, rồi lại bỏ nó không có lý do thì y sẽ không còn bất cứ gì biện bạch trước Allah nữa. Điều này khẳng định rằng trong lòng y không tồn đọng tí tị đức tin Iman, nếu có là y đã dâng lễ Salah rồi và nếu có là y đã không hoàn toàn dừng dung với bốn phận Salah, trong khi y biết Salah vĩ đại ra sao!!!

- **Về sự nhận định đúng đắn:** Qua nghiên cứu từ Qur'an và Sunnah rằng người bỏ lễ Salah không phải là người Muslim, y đã bị trục xuất khỏi Islam. Đây là một hành động nguy hiểm vô cùng mà tín đồ Muslim cần quan tâm, tiếc thay có rất nhiều tín đồ Muslim sao lãng với bốn phận này. Nhưng cánh cửa sám hối vẫn còn rộng mở, Alhamdulillah, Allah phán:

﴿ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ ۖ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦٠﴾ جَنَّتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾ ﴾

﴿Nhưng tiếp sau chúng là một hậu duệ bỏ bê việc dâng lễ Salah và theo đuổi những dục vọng thấp hèn,

Huroiroh và nhận xét: “Soheeh theo điều kiện của hai Imam.”
 Và Imam Al-Zahabi nhận xét: “Đường truyền của Hadith là Soheeh.” Tham khảo trong bộ Al-Mishkaah số (1/183).

rồi đám người đó sẽ bị ném vào hỏa ngục **Ghoiya** ⁽⁶⁾ * Ngoại trừ những ai biết hối cải, quay trở lại với niềm tin và năng hành đạo. Có thể chúng sẽ được cho vào thiên đàng và sẽ không bị đối xử thiệt thòi từ nào * Thiên đàng vĩnh cửu đó được Đấng Al-Rahman chuẩn bị dành cho đám nô lệ của Ngài đã hết lòng tin vào sự huyền bí. Rằng lời hứa đó chắc chắn Ngài sẽ thực hiện * Trong đó, chúng sẽ không nghe thấy lời nói tầm phào ngoại trừ lời chúc nhau bình an và chúng sẽ được cung cấp bổng lộc và mỗi sáng và mỗi chiều.﴾ Mar-yam: 59 - 62 (chương 19).

Bây tôi khẩn cầu Allah ban chỉ đạo cho bây tôi và cho toàn thể anh em Muslim luôn tuân thủ theo sắc lệnh của Ngài và luôn làm Ngài hài lòng; và khẩn cầu Ngài hài lòng đám bây tôi.

Các giáo lý liên quan đến việc bỏ Salah

Hỏi (88): Quý Sheikh, việc bỏ Salah có các giáo lý cụ thể ra sao ?

Đáp: Việc bỏ hành lễ Salah có một số giáo lý liên quan đến cuộc sống trần gian và một số khác liên quan đến ngày sau.

* Về cuộc sống trần gian:

⁽⁶⁾ ﴿**Ghoiya**﴾ là tên của một trong các thung lũng của hỏa ngục, có đáy rất sâu, có mùi hôi tanh rất khủng khiếp do dòng chảy của nó chính là máu mủ được chảy ra từ những cơ thể người đang bị hành hạ trong hỏa ngục và đây là thung lũng có sức nóng cao nhất trong tất cả các thung lũng của hỏa ngục.

+ **Thứ nhất:** Không được phép cưới gã, bởi người Islam cấm người Muslim kết hôn với người Kaafir, Allah phán:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمْ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَأَمْتَحِنُوهُنَّ ۗ
 اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى
 الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۗ﴾ المتحنة: 10

﴿Hỡi những người có đức tin, khi những người phụ nữ tin tưởng đến tị nạn với các người (tại Madinah), các người hãy kiểm tra (sát hạch) đức tin các nàng trong khi Allah biết rõ đức tin các nàng ra sao. Và khi các người biết chắc các nàng là những người nữ tin tưởng thật sự thì chớ trả các nàng về cho những kẻ ngoại đạo (tại Makkah). Các nàng đó không phải là những người vợ hợp pháp cho chúng và chúng cũng không phải là những người chồng hợp pháp cho các nàng.﴾ Al-Mumtahanah: 10 (chương 60), và Allah phán ở chương khác:

﴿وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ﴾ البقرة: 221

﴿Và chớ kết hôn với các phụ nữ thờ đa thần cho đến khi nào họ có đức tin nơi Allah.﴾ Al-Baqarah: 221 (chương 2). Với bằng chứng này bất cứ người Muslim nào kết hôn với người không hành lễ Salah thì cuộc hôn nhân đó vô giá trị, cấm hai người ân ái nhau. Nếu người bỏ Salah được Allah phù hộ quay lại sám hối thì hai người phải làm cuộc giao ước mới.

+ **Thứ hai:** Mất quyền Waly tức quyền gã con gái hoặc bất cứ người phụ nữ nào khác trong dòng tộc, bởi người Kaafir không được quyền gã người Muslim.

+ **Thứ ba:** Mất quyền dạy dỗ con cái, bởi Allah không cho phép người Kaafir dạy dỗ người Muslim.

+ **Thứ tư:** Động vật do người không hành lễ Salah cắt cổ là Haram đối với người Muslim, bởi điều kiện cắt cổ động vật phải là người Muslim hoặc là thị dân Kinh Sách (tức Do Thái hoặc Thiên Chúa), người phản đạo không thuộc thành phần những người Islam qui định.

+ **Thứ năm:** Cấm người không Salah vào vùng đất thiêng liêng Makkah, bởi Allah đã sắc lệnh:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا﴾ التوبة: 28

﴿Hỡi những người có đức tin, những người thờ đa thần (là những kẻ) dơ bẩn, vì thế, chúng không được phép đến gần Masjid Harom sau năm này.﴾ Al-Tawbah: 28 (chương 9).

* Về ngày sau:

+ **Thứ nhất:** Khi người không Salah chết thì cấm tắm, liệm, hành lễ Salah cho y, cũng cấm chôn y trong khu nghĩa địa Muslim, bởi y không phải tín đồ Muslim. Hãy mang y chôn ở khu vực vắng vẻ nhằm tránh gây ảnh hưởng mọi người bằng mùi thối của xác. Đồng thời cấm mọi người cầu xin lòng thương xót cho y khi biết rõ y không hành lễ Salah lúc còn sống, bởi Allah phán:

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أَوْلَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴾ التوبة: 113

﴿Đôi với Nabi và những người có đức tin không được phép cầu xin tha thứ cho những người Đa Thần giáo dù đó là bà con ruột thịt, kể từ khi đã phân biệt rõ ràng rằng họ là những người bạn của hỏa ngục.﴾ Al-Tawbah: 113 (chương 9).

Dừng ai biện hộ rằng, Allah chỉ bảo:

﴿ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ ﴾

﴿cầu xin tha thứ cho những người Đa Thần giáo﴾ còn người bỏ Salah không phải là người thờ đa thần.

Xin đáp rằng, dựa theo Hadith của Jaabir رضي الله عنه dẫn lời Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم :

{بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشَّرْكِ وَالْكَفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ}

“Vách chắn bảo vệ con người với sự thờ đa thần và phủ nhận đức tin (vào Allah) sẽ bị đổ vỡ một khi y bỏ hành lễ Salah.”⁽⁷⁾ Hadith khẳng định việc bỏ Salah là một trong các thể loại của đa thần. Rồi dẫn chứng tiếp lời phán của Allah:

﴿ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴾

﴿kể từ khi đã phân biệt rõ ràng rằng họ là những người bạn của hỏa ngục.﴾ người bỏ Salah bị Qur'an,

⁽⁷⁾ Hadith do Muslim số (82).

Sunnah và ý kiến của Sahabah đồng kết án là người của hỏa ngục. Cho nên, người bỏ Salah là người của hỏa ngục.

+ **Thứ hai:** Vào ngày phán xét người bỏ Salah được phục sinh ở cùng nhóm với Fir-a'wn, Haaman, Qorun, Ubai bin Khalaf – họ toàn là nhóm người Kaafir – tất cả họ được tạc ngô trong hỏa ngục. Cầu xin Allah che chở.

Lưu ý với tín đồ Muslim cần phải đặc biệt quan tâm đến bốn phạm Salah, hãy vì kính sợ Allah mà thực hiện Salah bắt buộc mỗi ngày đêm năm lần, bởi đây là trọng trách mà Allah qui định cho con người.

Nếu ai nói: Việc quý Sheikh khẳng định người bỏ Salah là Kaafir, bị trục xuất khỏi Islam là đối lập với một số ý kiến của U'lama ﷺ cho rằng tội này chưa đáng bị trục xuất khỏi Islam do có một số Hadith chứng minh cho điều này, ngoại trừ ai đó chống đối, còn người lơ là bốn phạm Salah thì không.

Đáp: Tất nhiên trong vấn đề này có bất đồng ý kiến giữa U'lama ﷺ nhưng nguyên lý gốc là lời phán của Allah:

﴿وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ﴾ الشورى: 10

﴿Và cho dù các người có tranh cãi về bất cứ điều gì thì sự phán quyết là do Allah định đoạt.﴾ Al-Shura: 10 (chương 42), ở chương khác Allah phán:

﴿فَإِنْ تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾﴾ النساء: 59

﴿Một khi các người có sự bất đồng ý kiến về bất cứ việc gì thì hãy cùng nhau quay trở lại với Allah (qua Qur'an) và Thiên Sứ (Muhammad qua Sunnah của Người) nếu các người là những người luôn tin tưởng vào Allah và vào ngày phán xử cuối cùng. Đó là lối giải cao minh và là sự phân tích chính xác.﴾
Al-Nisa: 59 (chương 4).

Nếu như chúng ta bình tĩnh và khách quan xem xét vấn đề này dựa vào Qur'an và Sunnah thì thấy rằng các bằng chứng đều nói về việc bỏ Salah chứ không đề cập đến việc chống đối.

Kết luận: Ai dám khẳng định trong thiên hạ có người hiểu biết hơn Thiên Sứ Muhammad صلی اللہ علیہ وسلم về giáo lý của Allah? Ai dám tự cho rằng mình thấu hiểu tính cách con người hơn Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم của Allah? Ai dám khẳng định trong thiên hạ còn có người nói chuyện phổ thông hơn Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم? Và ai dám khẳng định rằng mình hiểu ý muốn của Allah hơn Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم? Với bốn tình tiết này không ai trong thiên hạ hơn Thiên Sứ Muhammad صلی اللہ علیہ وسلم và Người đã nói rằng:

{الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ}

“Sự khác biệt giữa chúng ta (người Muslim) và họ (người ngoại đạo) chính là Salah. Ai bỏ bê nó thì y là kẻ ngoại đạo.”⁽⁸⁾ và Người صلی الله علیه وسلم nói:

{بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشَّرْكِ وَالْكَفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ}

“Vách chắn bảo vệ con người với sự thờ đa thần và phủ nhận đức tin (vào Allah) sẽ bị đổ vỡ một khi y bỏ hành lễ Salah.”⁽⁹⁾ cả hai Hadith Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم đều đề cập việc bỏ Salah. Đến đây tôi muốn nói với những ai khẳng định ý nghĩa của Hadith chỉ áp dụng cho những ai chống đối nhiệm vụ Salah: Chính anh đã bóp méo ý nghĩa của Hadith, bởi hai mặt:

Thứ nhất: Anh đã xóa bỏ ý nghĩa Hadith mà Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم đã qui định đó là bỏ Salah.

Thứ hai: Anh thay thế bằng một ý nghĩa khác không liên quan đến Hadith đó là chống đối. Vậy đâu là sự chống đối trong lời Hadith của Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم:

{فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ}

“Ai bỏ bê nó thì y là kẻ ngoại đạo.” ?

Một lập luận khác mà tôi muốn nói với anh: Khi ai đó chống đối bỏn phận Salah thì y đã là Kaafir cho dù y có hành lễ Salah, chẳng lẽ anh dám khẳng định rằng cho dù ai đó có chống đối bỏn phận Salah nhưng y hành lễ Salah thì không trở thành Kaafir chẳng ? Câu

⁽⁸⁾ Hadith do Imam Ahmad và nhóm Ahlus Sunan ghi lại bằng đường truyền Soheeh.

⁽⁹⁾ Hadith do Muslim số (82).

trả lời là không, bất cứ ai chỉ cần bỏ Salah vì lơ là, vì lười biếng thì y trở thành Kaafir và riêng ai chống đối bốn phận Salah thì y chính là Kaafir cho dù có hành lễ Salah.

Một trường hợp khác tương tự đã xảy ra với câu Kinh:

﴿وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾﴾ النساء: 93

«**Và ai cố tình giết một người có đức tin thì hình phạt dành cho y là hỏa ngục nơi mà y sẽ ở suốt đời trong đó, Allah sẽ giận dữ y, nguyên rửa y và chuẩn bị sẵn cho y một hình phạt khủng khiếp.**» Al-Nisa: 93 (chương 4). Được truyền lại rằng có một số người sống cùng thời với Imam Ahmad رحمه الله đã bảo: “Ngụ ý của việc giết người Mumin trong câu Kinh nghĩa là được phép giết người Mumin không có nguyên nhân.” Lời nói này làm cho Imam ngạc nhiên mà lên tiếng: “Chắc rằng ai đó dám cho rằng được phép vô cớ xâm hại sinh mạng người Muslim thì y là Kaafir cho dù y có giết người hay không giết, bởi câu Kinh qui định về luật giết người.”

Tóm lại, việc qui định một qui luật Halal hoặc Haram hoặc phải giải quyết ra sao thì con người chúng ta tuyệt đối không được tự ý qui định cho nó cho dù y có thấy phù hợp ra sao hoặc hữu ích thế nào, bởi lẽ thẩm quyền đó là của riêng Allah và Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم của Ngài.

Các điều kiện của Salah

Hỏi (89): Quí Sheikh, các điều kiện của Salah là gì và điều gì liên quan đến các điều kiện này ?

Đáp: Dựa vào các điều kiện mới xác định được giá trị của Salah, bởi điều kiện theo nghĩa ngôn từ Ả Rập là dấu hiệu như Allah phán:

﴿فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۖ فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا﴾

محمد: 18

﴿**Phải chăng chúng muốn ngày tận thế lập tức xảy ra trong khi các dấu hiệu báo trước đã lần lượt xảy ra ư?**﴾ Muhammad: 18 (chương 47).

Còn nghĩa từ điều kiện theo luật Islam là điều bắt buộc khi không có nó là không được làm nhưng không bắt buộc khi có nó phải làm.

Các điều kiện của Salah có nhiều, quan trọng nhất là:

1) **Thời gian:** Bởi Allah đã ấn định:

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾ النساء: 103

﴿**Bởi nhiệm vụ hành lễ Salah đã được truyền xuống cho những người có đức tin phải hành lễ vào đúng giờ giấc đã ấn định.**﴾ Al-Nisa: 103 (chương 4). Với bằng chứng này mỗi tín đồ Muslim cần đặc biệt quan tâm đến giờ giấc Salah, phải hành lễ vào đúng giờ giấc đã được ấn định sẵn. Các giờ giấc đó được Allah qui

định chung chung trong Qur'an và được Sunnah của Thiên Sứ Muhammad صلى الله عليه وسلم nêu cụ thể từ giờ một.

Về Qur'an, Allah phán:

﴿أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا﴾
الإسراء: 78

﴿(Này Muhammad) hãy hành lễ Salah từ sau mặt trời nghiêng bóng cho đến màn đêm tối đặc và cả Qur'an Al-Fajr, quả thật, lễ Qur'an Al-Fajr này sẽ được (hai nhóm Thiên Thần ban đêm và ban ngày) chứng nhận.﴾ Al-Isra: 78 (Chương 17). Trong câu Kinh Allah bảo dâng lễ Salah bắt đầu từ sau mặt trời nghiêng bóng cho đến màn đêm tối đặc tức nửa đêm, thì đây là giờ của bốn lễ nguyện Salah mà giờ giấc luôn liên tiếp nhau không cách khoảng, đó là Zhuhr, O'sr, Maghrib và I'sha.

a) **Giờ Zhuhr** là từ khi mặt trời nghiêng bóng đến bóng của mọi vật bằng gấp đôi nó.

b) **Giờ O'sr** là khi giờ Zhuhr kết thúc cho đến ửng vàng ở chân trời đây là thời gian được quyền lựa chọn; và đến mặt trời lặn là thời gian khẩn cấp.

c) **Giờ Maghrib** là từ khi mặt trời lặn cho đến ánh đỏ ở chân trời biến mất.

d) **Giờ I'sha** là khi hết giờ Maghrib cho đến nửa đêm.

Còn từ sau nửa đêm đến rạng đông không phải là giờ để hành lễ Salah bắt buộc

e) **Giờ Fajr** là từ khi rạng đông xuất hiện đến mặt trời mọc, bởi sau khi Allah phán:

﴿لَدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ﴾

﴿**Từ sau mặt trời nghiêng bóng cho đến màn đêm tối đặc**﴾ xong thì Ngài lại phán:

﴿وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْءَانَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا﴾

﴿**Cả Qur'an Al-Fajr, quả thật, lễ Qur'an Al-Fajr này sẽ được (hai nhóm Thiên Thần ban đêm và ban ngày) chứng nhận.**﴾ và Qur'an Al-Fajr chính là Salah Fajr. Chính nhờ vào Sunnah chúng ta mới biết cụ thể mỗi giờ giấc Salah.

Với thời gian rõ ràng và cụ thể như nêu trên, cảm tín đồ Muslim cố tình hành lễ trước giờ hoặc sau giờ giấc đó, kể cả chỉ trước khoảng thời gian đủ để Takbeer Ehrom thì lễ Salah đó cũng không được chấp nhận, bắt buộc phải hành lễ ngay trong giờ giấc của mỗi buổi lễ.

Đối với ai bị trễ giờ Salah vì lý do ngủ hoặc bị quên hoặc lý do tương tự thì được phép hành lễ Salah khi đã hết lý do, bởi Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم bảo:

{مَنْ نَامَ عَنِ صَلَاةٍ أَوْ نَسِيَهَا فَلْيُصَلِّهَا إِذَا ذَكَرَهَا، لَا كَفَّارَةَ لَهَا إِلَّا ذَلِكَ}

“Ai ngủ quên hoặc bị quên hành lễ Salah thì hãy hành lễ bù lại ngay khi nhớ ra, không có các phạt

nào ngoài cách đó.”⁽¹⁰⁾ xong Người xướng đọc câu Kinh:

﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي﴾ طه: 14

﴿**Và hãy dựng đứng hành lễ Salah để tưởng nhớ TA.**﴾

Taaha: 14 (chương 20). Cho nên, một khi ai đó bỏ Salah không có lý do thì cho dù y có hành lễ bù lại hàng ngàn lần thì cũng không giúp ích gì cho y với số lượng Salah bù nhiều như thế, và y vẫn phải gánh tội bỏ bê Salah, với bằng chứng, Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ}

“**Ai làm điều gì mà không có lệnh của Ta thì việc làm đó của y bị trả lại.**”⁽¹¹⁾ với Hadith này ai cố ý hành lễ Salah ngoài giờ qui định, không vì bất cứ lý do gì thì y đã hành lễ Salah không vì lệnh của Allah, cũng không vì lệnh của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم của Ngài thì Salah đó của y bị trả lại.

Tuy nhiên, với lòng thương xót và đối hoài đến đám nô lệ yếu ớt của Ngài, Ngài tạo mọi điều kiện dễ dàng để đám nô lệ có thể hoàn thành bổn phận Salah, đó là cho phép gom hai lễ Salah thực hiện cùng lúc, tức gom Salah Zhuhr và O’sr hành lễ cùng lúc; gom Salah Maghrib và I’sha hành lễ cùng lúc, (nếu hành lễ trong giờ Zhuhr và Maghrib thì gọi là Taqdim, còn nếu hành lễ trong giờ O’sr và I’sha thì gọi là Takhir), bởi Allah phán:

⁽¹⁰⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (597) và Muslim ghi số (684) và lời Hadith của Muslim.

⁽¹¹⁾ Hadith do Muslim ghi số (1718).

﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ﴾ البقرة: 185

﴿Allah luôn muốn tạo sự dễ dàng cho các người, chứ không hề muốn gây khó khăn cho các người.﴾ Al-Baqarah: 185 (chương 2). Và được Muslim ghi trong bộ Soheeh từ Ibnu A'bbaas رضي الله عنه kể:

{أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم جَمَعَ فِي الْمَدِينَةِ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ، وَبَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ مِنْ غَيْرِ خَوْفٍ وَلَا مَطَرٍ}

“Rằng Nabi صلى الله عليه وسلم đã hành lễ tại Madinah, Người đã gom hai Salah Zhuhr và O'sr (hành lễ cùng lúc) và gom Salah Maghrib và I'sha (hành lễ cùng lúc) không vì lý do sợ hãi cũng không vì lý do mưa gió.” Mọi người hỏi nguyên nhân tại sao thì ông Ibnu A'bbaas رضي الله عنه giải thích:

{أَرَادَ أَنْ لَا يُخْرِجَ أُمَّتَهُ}

“Người không muốn gây áp lực cho giáo dân của Minh.”⁽¹²⁾ Hadith là bằng chứng cho phép gom hai lễ Salah lại mỗi khi gặp khó khăn không thể thuận lợi hành lễ theo mỗi giờ riêng.

Thời gian chính là điều kiện quan trọng nhất trong các điều kiện của Salah.

2) **Che phần cơ thể bắt buộc**, bởi Allah phán:

⁽¹²⁾ Hadith do Muslim ghi số (705).

﴿يَبْنِيْ عَادَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا

تَسْرِفُوْا﴾ الأعراف: 31

﴿Hỡi con cháu của Adam, các người hãy ăn mặc thật nghiêm trang chĩnh tề khi đến Masjid, hãy ăn và uống cho thỏa thích nhưng chớ phung phí.﴾ Al-A'raaf: 31 (chương 7).

Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم nói Jaabir رضی اللہ عنہ về vấn đề quần áo:

{فَإِنْ كَانَ وَاسِعًا فَالْتَحِفْ بِهِ، وَإِنْ كَانَ ضَيِّقًا فَاتَزِرْ بِهِ}

“Nếu rộng thì hãy dùng nó mà choàng, còn nếu bó sát thì hãy trùm nó làm xà rộng.”⁽¹³⁾ và Thiên Sứ

صلی اللہ علیہ وسلم nói qua lời thuật của Abu Huroiroh رضی اللہ عنہ:

{لَا يُصَلِّي أَحَدُكُمْ فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ، لَيْسَ عَلَى عَاتِقِهِ مِنْهُ شَيْءٌ}

“Các người chớ hành lễ Salah mà chỉ mặc một áo duy nhất dưới còn trên đôi vai không có gì che.”⁽¹⁴⁾ đây là bằng chứng bắt buộc tín đồ Muslim ăn mặc kín đáo trong lễ Salah. Sheikh Ibnu Abdul Bar رضی اللہ عنہ đã chép lại rằng tất cả U'lama رضی اللہ عنہم đồng thống nhất đối với ai có ý trần truồng hành lễ Salah trong khi có khả năng và điều kiện thì lễ Salah đó vô giá trị.

Nhằm tạo dễ dàng cho tín hữu Muslim, giới U'lama رضی اللہ عنہم đã chia phần cơ thể phải che trong lễ Salah

⁽¹³⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (361).

⁽¹⁴⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (359) và Muslim ghi số (516).

thành ba loại: Che toàn thân, chỉ che phần kín và che bình thường.

Loại che toàn thân dành riêng cho phụ nữ tự do và trưởng thành. Họ bảo: *“Cả cơ thể phụ nữ là phần bắt buộc phải che kín trong Salah, ngoại trừ gương mặt. Còn việc che đôi bàn tay và đôi bàn chân thì U'lama ﷺ có hai ý kiến trái chiều nhau.”*

Loại che phần kín dành cho bé trai từ bảy đến mười tuổi, buộc phải che bộ phận sinh dục và hậu môn, không bắt buộc phải che đùi bởi còn nhỏ.

Loại che bình thường là tối thiểu phải che từ rốn đến khỏi đầu gối đối với tất cả trẻ em từ mười tuổi trở lên và nô lệ nữ.

Mặc dù giáo lý qui định thế nhưng mỗi tín đồ Muslim dù nam hay nữ nên tự chọn cho mình một phong cách ăn mặc đúng đắn lịch sự mỗi khi Salah. Trừ khi quần áo bị rách tại vị trí bắt buộc phải che thì lúc này cần tìm hiểu lễ Salah đó có giá trị hay không? Riêng phụ nữ ở khu vực nam giới không phải là những người Muhrim thì cô ta phải che mặt lại dù trong Salah, bởi phụ nữ không được phơi bày sắc đẹp trên gương mặt của mình cho người không phải Muhrim nhìn.

Đây là hai điều kiện quan trọng nhất trong các điều kiện của Salah.

Mở rộng thêm

Hỏi (90): Quý Sheikh, trước khi kết thúc điều kiện thứ hai, Sheikh đã đề cập khi quần áo bị rách tại vị trí bắt buộc phải che thì lúc này cần tìm hiểu lễ Salah đó có giá trị hay không? mong được Sheikh giải thích thêm.

Đáp: Trước tiên cần phải xem xét là rách nhiều hay ít; và xác định rách ở vị trí nào, ngay trên phần kín hoặc ở rún hoặc ở đùi hoặc ở bụng.

Câu hỏi này làm tôi liên tưởng nhiều hơn các hình ảnh thường thấy trong mùa hè. Cụ thể là có những người chỉ mặc quần đùi rồi mặc chồng lên chiếc áo dài mỏng nhìn thấy được da thịt thì lễ Salah này không có giá trị, bởi chiếc quần đùi bên trong vốn không che kín phần từ rún đến khỏi đầu gối trong khi việc che tối thiểu của người đàn ông là phải che kín từ rún đến khỏi đầu gối. Tốt nhất là nên mặc loại vải dày, càng dày càng tốt.

Thí dụ đối với loại áo ngoài làm hiện rõ lai quần bên trong nhưng vẫn che kín phần da thịt thì loại quần áo này được phép mặc trong Salah và như đã nói vải càng dày càng tốt.

- **Trong các điều kiện khác của Salah là sạch sẽ,** nó được chia thành hai loại tẩy sạch khỏi Hadath và khỏi chất dơ.

+ **Thứ nhất: Tẩy sạch khỏi Hadath.**

Hadath gồm hai loại: Hadath lớn bắt buộc phải tắm và hadath nhỏ bắt buộc phải lấy Wudu. Vấn đề này đã được đề cập và phân tích kỹ ở phần trước, không cần nhắc lại.

Điều quan trọng muốn nhấn mạnh ở đây là sự sạch sẽ là điều kiện bắt buộc phải có trong Salah, theo qui tắc được U'lama ﷺ qui định: “**Quên và không biết không phải là nguyên nhân bỏ đi bốn phận.**” Dựa theo qui tắc này là khi ai đó hành lễ Salah quên lầy Wudu thì bắt buộc y phải lầy Wudu lại và hành lễ Salah lại do đã bỏ sót một điều kiện bắt buộc phải có của Salah làm cho Salah của y đã hành lễ vô giá trị, tuy nhiên y không bị tội, bởi Allah phán:

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا﴾ البقرة: 286

﴿**Lạy Thượng Đế của bầy tôi, xin Ngài đừng bắt tội bầy tôi nếu bầy tôi có quên lãng hay sai lầm.**﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2).

Không phân biệt người quên Wudu hành lễ một mình hoặc cùng tập thể hoặc làm Imam hoặc quên tắm Junub. Tất cả đều phải hành lễ Salah lại khi sự nhớ ra. Riêng trường hợp Imam sự nhớ lúc đang Salah thì buộc phải bỏ vị trí và chỉ định ai đó phía sau lên làm Imam thay thế; nếu Imam không chỉ định thì bất cứ ai phía sau bước lên làm Imam cũng được; nếu không có nữa thì mỗi người tự hành lễ riêng biệt mà không cần phải bắt đầu lại Salah mới, bởi tất cả đều vô tội không rõ về hoàn cảnh của Imam. Tương tự, ai được mời ăn thịt nhưng không biết đó là thịt lạc đà, xong hành lễ Salah mới biết, lúc này bắt buộc y phải hành lễ Salah đó lại nhưng y không bị tội, vì Allah phán:

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا﴾ البقرة: 286

﴿**Lạy Thượng Đế của bầy tôi, xin Ngài đừng bắt tội bầy tôi nếu bầy tôi có quên lãng hay sai lầm.**﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2).

Giáo lý việc Imam dẫn lễ quên Wudu

Hỏi (91): Quý Sheikh, trường hợp Imam không biết mình hư Wudu cho đến xong Salah, vậy có bắt buộc Imam và Mamum hành lễ Salah lại không ?

Đáp: Tất nhiên Imam phải hành lễ Salah lại, còn những người phía sau thì không cần, họ đã hưởng được ân phước của Salah tập thể vì đã hành lễ cùng tập thể.

Chú ý, khi ai đó hành lễ Salah không có Wudu hoặc chưa tắm Junub vì lý do không có nước hoặc không thể sử dụng được nước do bệnh chẳng hạn thì được phép Tayammum, đây là hình thức thay thế Wudu lần tắm Junub, lễ Salah đó hữu hiệu cho dù có làm thên hàng tháng dài. Khi chúng tôi đã nói Tayammum thay thế Wudu thì tất nhiên người Tayammum sẽ ở trên trạng thái sạch sẽ cho đến lễ Salah thứ hai mà không cần Tayammum lại, trừ khi bị rơi vào cách hình thức làm hư Wudu, lúc đó mới bắt buộc Tayammum lại, với bằng chứng là câu Kinh:

﴿**مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَا كِنٍ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ**﴾

المائدة: 6

﴿**Rằng Allah không muốn gây khó dễ cho các người bao giờ, ngược lại Ngài muốn dùng nó để tẩy sạch các**﴾

người. ﴿ Al-Maa-idah: 6 (Chương 5), và Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã bảo:

{جُعِلَتْ لِي الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا}

“Ta được ban cho dùng đất làm Masjid và tẩy rửa.” **(15)**

Giáo lý việc người Tayammum làm Imam người lấy Wudu

Hỏi (92): Quý Sheikh, tôi thắc mắc thêm là người Tayammum có được phép là Imam những người lấy Wudu không ?

Đáp: Được phép, bởi cả hai đều đã trở thành sạch sẽ theo giáo lý Islam.

Về sự sạch sẽ thứ hai, tẩy sạch chất dơ: Là cần phải sạch sẽ ở cơ thể, quần áo và nơi Salah. Bắt buộc tín đồ Muslim cần vệ sinh sạch sẽ cơ thể, quần áo và nơi Salah khi muốn hành lễ.

- **Bằng chứng về cơ thể**, trong một lần Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đi ngang hai ngôi mộ thì Người صلی اللہ علیہ وسلم nói:

{إِنَّهُمَا لَيُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ أَمَّا أَحَدُهُمَا فَكَانَ لَا يَسْتَتِرُ مِنَ الْبَوْلِ}

(15) Hadith do Al-Bukhari ghi số (216, 218) và Muslim ghi số (292).

“Rằng hai người dưới mộ đang bị hành hạ và cả hai bị hành hạ không vì tội lớn lao gì, một trong hai đã không cẩn thận lúc tiểu tiện.” (16)

- **Bằng chứng về quần áo**, Nabi صلی اللہ علیہ وسلم bảo khi phụ nữ bị máu kinh nguyệt dính vào quần áo là phải giặt sạch mới được mặc hành lễ (17). Và được truyền lại chính xác rằng Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã bị một bé trai chưa ăn dặm đã tè lên mình, thế là Người bảo mọi người mang đến ca nước xối lên nơi bị dính nước tiểu. (18)

- **Bằng chứng về nơi hành lễ**, theo lời thuật của Anas رضی اللہ عنہ có người đàn ông sa mạc đã tiểu vào vách Masjid nhưng Nabi صلی اللہ علیہ وسلم chỉ ra lệnh mọi người xối lên đó thùng nước. (19)

Tóm lại, mỗi khi dâng lễ Salah mỗi tín đồ cần vệ sinh sạch cơ thể, quần áo và nơi hành lễ.

Trường hợp hành lễ Salah với cơ thể hoặc quần áo hoặc nơi hành lễ bị dơ do không biết hoặc biết nhưng quên sau đó, đến xong Salah mới nhớ thì lễ Salah đó có giá trị không cần phải hành lễ Salah lại. Bằng chứng là vào một ngày Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đang dẫn lễ Salah thì Người liền bỏ dép thế là mọi người đồng loạt bỏ dép. Xong Salah Nabi صلی اللہ علیہ وسلم hỏi mọi người nguyên nhân họ bỏ dép, họ đáp:

(16) Hadith do Al-Bukhari ghi số (216 & 218) và Muslim ghi số (292).

(17) Hadith do Abu Dawood ghi số (365).

(18) Hadith do Al-Bukhari ghi số (222) và Muslim ghi số (286, 287).

(19) Hadith do Al-Bukhari ghi số (220).

“Chúng tôi thấy Nabi صلی الله علیه وسلم bỏ dép nên chúng tôi bỏ dép theo.” Nabi صلی الله علیه وسلم bảo:

{إِنَّ جِبْرِيْلَ الْكَلِيْمَةَ أَتَانِي فَأَخْبَرَنِي أَنَّ فِيهِمَا قَدْرًا}

“Jibreel đã đến cho Ta biết đôi dép bị dính phân.”⁽²⁰⁾

Hỏi: Giữa người hành lễ Salah không Wudu do quên hoặc không biết với người hành lễ Salah với chất ô uế do quên hoặc không biết, hai hình thức này khác ra sao ?

Đáp: Khác nhau ở điểm, Wudu và tắm Junub là nhiệm vụ phải thực hiện; còn cẩn thận với chất ô uế là bỏ điều Haram và qui tắc “*Quên và không biết không phải là nguyên nhân bỏ đi bốn phân.*” Hoàn toàn khác với việc bỏ điều Haram.

Trong các điều kiện khác của Salah là hướng về Qiblah, bởi Allah phán:

﴿قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ

شَطْرَهُ﴾ البقرة: 144

﴿Quả thật, TA (Allah) đã thấy Người (Muhammad) ngược mặt trên trời (cầu xin Chỉ đạo). Bởi thế, TA (Allah) hướng Người về phía Qiblah làm cho Người hài lòng. Do đó, hãy quay mặt của Người hướng về

⁽²⁰⁾ Hadith do Abu Dawood ghi số (650) và Ahmad ghi trong Musnad số (3/411).

Thánh đường Al-Haram (Makkah). Và ở bất cứ nơi nào, các người hãy quay mặt về phía đó (để dâng lễ nguyện Salah). ﴿Al-Baqarah: 144 (chương 2), vì vậy, việc hướng mặt về Qiblah là điều kiện làm Salah có giá trị, nếu ai hướng về hướng khác ngoài Qiblah trong Salah thì Salah đó vô giá trị, y phải chịu trách nhiệm cho hành động đó, ngoại trừ bốn trường hợp sau:

Trường hợp 1: Bất lực hướng về Qiblah, thí dụ bệnh nhân bị mặt xoay hướng khác Qiblah và không khả năng tự xoay người đúng hướng thì cứ hành lễ Salah hướng hiện tại và lễ Salah đó có giá trị bởi Allah phán:

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ التغابن: 16

﴿**Bởi thế, các người hãy kính sợ Allah theo khả năng của các người.**﴾ Al-Taghaa-bun: 16 (chương 64). Trường hợp này người bệnh bất lực tự đổi hướng về Qiblah.

Trường hợp 2: Sợ kẻ thù tấn công nếu hướng về đúng Qiblah trong lúc Salah, lúc này được phép không cần hướng về Qiblah, bởi Allah phán:

﴿فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا﴾ البقرة: 239

﴿**Nếu các người sợ bị tấn công thì hãy (hành lễ) lúc hành quân hoặc trên vật cưỡi.**﴾ Al-Baqarah: 239 (Chương 2). Qua câu Kinh Allah cho phép tín đồ Muslim hành lễ Salah lúc đang hành quân hoặc đang trên lưng vật cưỡi, tất nhiên có lúc sẽ đúng Qiblah hoặc sai Qiblah.

Trường hợp 3: Khi muốn hành lễ Salah Sunnah lúc đang du hành thì được phép hành lễ theo bất cứ hướng nào thuận lợi, không nhất thiết phải hướng đúng Qiblah, như được truyền lại chính xác rằng Nabi ﷺ đã hành lễ Salah Sunnah hướng theo hướng Người đang đi, ngoại trừ Salah bắt buộc thì Người hướng đúng Qiblah.

Trường hợp 4: Khi không thể tự xác định đâu là Qiblah, lúc này dựa vào giác quan cho rằng hướng đó là Qiblah, cho dù sau đó có phát hiện hành lễ sai Qiblah cũng không cần hành lễ lại.

Có người nói: Trong trường hợp thứ tư này khi bắt buộc phải hướng về hướng mà giác quan khẳng định đó là Qiblah thì sẽ không có ảnh hưởng gì đến Salah nếu như phát hiện sau đó đã không hướng đúng Qiblah, bởi đã tận lực hết khả năng, vả lại Allah cũng đã phán:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ البقرة: 286

﴿Allah không bắt một ai gánh nặng trách nhiệm quá khả năng của mình.﴾ Al-Baqarah: 286 (chương 2) và Allah cũng phán:

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ التغابن: 16

﴿Bởi thế, các người hãy kính sợ Allah theo khả năng của các người.﴾ Al-Taghaa-bun: 16 (chương 64).

Các điều kiện còn lại của Salah

Hỏi (93): Quý Sheikh, tôi muốn được Sheikh cho biết thêm các điều kiện khác của Salah ngoại

các điều kiện Sheikh đã kể gồm thời gian, mặc kín đáo, tẩy rửa và hướng đúng Qiblah.

Đáp: Như đã đề cập việc hướng về Qiblah lúc Salah là điều kiện bắt buộc, ngoại trừ bốn trường hợp đã liệt kê ở trên. Riêng trường hợp thứ tư cần cẩn trọng và phải kính sợ Allah khi khẳng định Qiblah. Đến đây có một vấn đề muốn nhắc nhở đến quý tín hữu, đó là hướng mặt đối diện Ka'bah hoặc hướng về hướng Ka'bah; khi đứng gần Ka'bah, có thể nhìn thấy buộc phải hướng mặt đối diện Ka'bah, bởi đây là nguyên lý bắt buộc; còn khi ở xa Ka'bah, không thể nhìn thấy thì chỉ cần hướng về Ka'bah là đủ. Mỗi khi con người ở xa Ka'bah thì khoảng rộng hướng về Ka'bah càng lớn, vì vậy mà Nabi ﷺ nói:

{ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ قِبْلَةٌ }

“Khoảng giữa hướng đông và hướng tây là Qiblah.”⁽²¹⁾ tức dành cho thị dân Madinah. Giới U'lama ﷺ nói: *“Nếu có hướng chênh lệch chút đỉnh không ảnh hưởng đến Salah.”*

Như đã biết gồm có bốn hướng, đông, tây, nam và bắc; khi con người ở hướng đông và tây của Ka'bah thì phải hướng về hướng bắc và nam; khi con người ở hướng

⁽²¹⁾ Hadith do Al-Tirmizhi ghi số (344), Ibnu Maajah ghi số (1011) và Al-Tirmizhi nói: *“Hasan Soheeh”*, và Al-Haakim ghi trong Al-Mustadriq số (1/205) và nói: *“Soheeh phù hợp với điều kiện của Al-Bukhari và Muslim”* và được Al-Zahabi ủng hộ.

bắc và nam của Ka'bah thì phải hướng về hướng đông và tây trong Salah.

Tuy nhiên, ngày nay con người không cần tốn nhiều công sức để biết Qiblah bởi với khoa học hiện đại đã cho ra rất nhiều dụng cụ xác định hướng như la bàn, chương trình trên điện thoại thông minh .v.v.. vì vậy mỗi khi muốn đi xa con người cần phải chuẩn bị cho mình những dụng cụ chỉ Qiblah để áp dụng lúc Salah và kể cả lúc định hướng khi xây dựng Masjid con người cũng cần phải dựa vào các loại dụng cụ này bởi độ chính xác của nó.

Trong những điều kiện của Salah tiếp theo chính là định tâm. Tất nhiên định tâm có khởi nguồn từ con tim (hay còn gọi là trong lòng) và mục đích của việc đề cập sự định tâm là để xác định hoặc cụ thể hơn, chứ con người trí tuệ bình thường mỗi khi lấy Wudu, rồi đi hành lễ Salah là anh ta không thể có định tâm khác được, tức lúc lấy Wudu là anh ta biết mình sẽ hành lễ Salah, cho nên, mục đích muốn nhấn mạnh đó là muốn tín đồ phải xác định Salah mình muốn thực hiện là Zhuhr, là O'sr, là Maghrib, là I'sha hay là Fajr, bắt buộc phải thế, không được phép định tâm chung chung, bởi sự định tâm chung chung trong đó có cả định tâm cụ thể nhưng nó không thay thế được định tâm cụ thể.

Thí dụ: Một người đứng hành lễ Sunnah chung chung, lúc đang hành lễ thì lại đổi thành định tâm cho Salah cụ thể như Sunnah Rowaatib chẳng hạn, thì lễ việc đổi định tâm này vô hiệu, bởi Sunnah Rowaatib phải được định tâm trước khi Takbeer E'hrom (tức trước khi Salah), do bởi một phần đầu của Salah không được định

tâm Rowaatib nên Salah không được công nhận là Sunnah Rowaatib. Ngược lại, khi đã định tâm Rowaatib rồi đổi lại thành Sunnah chung chung thì Salah đó hữu hiệu, bởi Salah cụ thể nằm trong Salah chung chung, một khi xóa bỏ Salah cụ thể thì còn lại Salah chung chung.

Thí dụ khác: Một người bắt đầu Salah bằng định tâm O'sr, lúc đang Salah O'sr thì anh ta chợt nhớ mình chưa hành lễ Zhuhr thì liền đổi định tâm sang Salah Zhuhr thì Salah đó của anh ta bị hủy bỏ không được xem là Zhuhr, cũng chẳng phải là O'sr, bởi y đã hủy bỏ định tâm của Salah O'sr và cũng đã không định tâm Salah Zhuhr ngay từ đầu, nhưng nếu là người không biết giáo lý thì Salah này được xem là Salah Sunnah bởi khi anh bỏ định tâm cụ thể thì vẫn còn định tâm chung chung.

Tóm lại, tôi muốn nhấn mạnh khi hành đạo mỗi người cần phải cụ thể thể loại hành đạo mình là gì, bởi đó là mục đích chính của định tâm.

Một thể loại khác của định tâm: Đó là đổi định tâm làm Imam khi đang hành lễ một mình. Vấn đề này có sự bất đồng ý kiến giữa U'lama عليه السلام, và ý kiến đúng trong vấn đề này là được phép thay đổi định tâm trong trường hợp này, thí dụ, một người định tâm hành lễ một mình, lát sau một người khác bước vào hành lễ cùng, lúc này trở thành Salah tập thể và anh ta làm Imam, thay đổi định tâm trong trường hợp này là được phép, bởi xưa kia lúc Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم đứng hành lễ Salah trong đêm, lúc đó Ibnu A'bbas عليه السلام đang ngủ giật mình thức dậy liền lấy

Wudu và bước vào Salah cùng Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم và Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã chấp nhận việc làm đó. **(22)**

Đây là những điều kiện riêng của Salah cần được giải thích, ngoài ra còn có các điều kiện khác như phải là người Muslim, trưởng thành và trí tuệ bình thường nhưng nó lại là các điều kiện chung của việc hành đạo.

Hình thức Salah

Hỏi (94): Quý Sheikh, hình thức Salah bắt buộc là như thế nào ?

Đáp: Việc có kiến thức về hình thức Salah cũng như hình thức của các thể loại hành đạo khác đều quan trọng, bởi hình thức hành đạo không được công nhận trừ phi phải Ikhlos (thành tâm) và noi theo Sunnah của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم, và không thể noi theo Sunnah dưới hình thức chính chu cho đến khi nào thấu hiểu về cung cách hành đạo của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم để mà noi theo cho đúng. Vì tầm quan trọng này mà tôi xin tự khuyên mình và khuyên tất cả quý tín hữu Muslim phải trao dồi kiến thức về hình thức Salah của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم từ những sách Soheeh, từ những sách Hadith được công nhận, có thể chúng ta mới thực hiện được Salah giống như Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã hành lễ, để noi theo vị Lãnh Đạo của chúng ta. Bây tôi khẩn cầu Allah biến bầy tôi thành hậu duệ của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم với lòng Ikhlos và xin ban cho bầy tôi luôn đi đúng chính đạo.

(22) Hadith do Al-Bukhari ghi số (138) và Muslim ghi số (763).

Hình thức Salah:

Trước khi một người đứng hành lễ Salah thì phải thực hiện trước các điều kiện đã nêu ở trên như tẩy rửa khỏi Hadath và chất dơ; đứng hướng về Qiblah v.v..

Tiếp sau đó, người đứng thẳng, bắt đầu Takbeer Ehrom tức giơ hai bàn tay lên ngang vai (hoặc ngang trái tai), hai bàn tay xò ra, các ngón tay khép lại, lòng bàn tay hướng về phía trước, mắt nhìn xuống nơi quỳ lại đồng thời nói:

اللَّهُ أَكْبَرُ

(Ol lo hu ak bar)⁽²³⁾

Tiếp sau đó, khoanh hai tay lại đặt tay phải trên tay trái và đặt trên lòng ngực, rồi mở đầu bằng lời Du-a' Istiftaah được truyền lại từ Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم như bài:

{اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ، كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِبِ. اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ، كَمَا يُنَقِّي الثَّوْبَ الْأَبْيَضُ
مِنَ الدَّنَسِ. اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي بِالرِّيحِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ}

“Ol lo hum ma baa i'd bai ni wa bai na kho to yaa ya, ka maa baa a'd ta bai nal mash ri qi wal magh rib. Ol lo hum ma naq qi ni min kho to yaa ya, ka ma yu naq goth thaw bul ab ya dhu mi nad da nas.

⁽²³⁾ Ý nghĩa: Allah vĩ đại nhất.

Ol lo hum magh sil ni mi kho to yaa ya bith thal ji wa maa i wal ba rad.”(24)

Hoặc bài:

{ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ
وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ }

“Sub haa na kol lo hum ma wa bi ham dik, wa ta baa ra kas muk, wa ta a’ la jad duk, wa laa i laa ha ghoi ruk.”(25) Hoặc bất cứ bài Du-a’ nào khác được truyền lại từ Nabi صلی الله علیه وسلم.

Sau đó đọc bài Fatihah:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ هُدِنَا

(24) Ý nghĩa: {Lạy Allah, xin Ngài hãy kéo xa bề tôi và tội lỗi giống như Ngài đã kéo xa hai hướng đông và tây. Hãy tẩy sạch tội lỗi cho bề tôi giống như tẩy chất dơ ra khỏi áo trắng và hãy tẩy rửa bề tôi được sạch tội lỗi (như được tắm sạch) bằng nước tinh khiết.} Hadith do Al-Bukhari số (744) và Muslim ghi số (598).

(25) Ý nghĩa: {Vinh quang thay Allah và bằng lời ca ngợi Ngài mà ca tụng tán dương, may mắn thay Đại Danh của Ngài, tối cao thay uy quyền của Ngài và không có Thượng Đế nào địch thực ngoại trừ Ngài.} Hadith do Muslim ghi số (399).

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾ آمِينَ

(A u' zu bil la hi mi nash shay to nir ro j.i.m

Bis mil la hir roh ma nir ro h.i.m

Al ham du lil la hi rab bil a' la m.i.n

Ar roh ma nir ro h.i.m

Ma li ki yaw mid d.i.n

I ya ka na' bu du wa i ya ka nas ta i'.n

Eh di nos si ro tol mus ta q.i.m

Si ro tol la zi na an a'm ta a' lay him ghoi ril
magh du bi a' lay him, wa lodh dh.o.l i.i.n

A min)⁽²⁶⁾

(26) Ý nghĩa: Cầu xin Allah che chở bề tôi tránh khỏi sự quấy nhiễu của Shayton đáng bị nguyên rủa.

Nhân danh Allah Đấng rất mực độ lượng, Đấng rất mực khoan dung.

Mọi lời ca ngợi, tán dương đều kính dâng Allah Đấng chúa tể của toàn vũ trụ.

Đấng rất mực độ lượng, Đấng rất mực khoan dung.

(Allah là) Đức Vua của ngày phán xử.

Duy chỉ Ngài chúng tôi tôn thờ và cũng duy chỉ Ngài chúng tôi cầu xin sự giúp đỡ.

Cầu xin Ngài hãy hướng dẫn bề tôi đến với con đường chính đạo.

Con đường của những người đã được Ngài ban ân sủng (con đường Islam) chứ không phải con đường của những kẻ làm Ngài phẫn nộ (người Do Thái giáo) cũng không phải con

@ **Chú ý:** Những chữ như “*j.i.m, h.i.m, m.i.n, d.i.n, i.n, q.i.m, dh.o.l, l.i.n*” phải đọc kéo dài còn chữ “*him*” thì đọc dừng dứt khoát và những chữ “*a', i'.n, na'*” thì đọc nhấn giọng.

Sau đó, khuyến khích đọc thêm các chương Kinh đã thuộc lòng. Tốt nhất nên đọc nguyên chương Kinh dài ở Salah Fajr; đọc các chương Kinh ngắn ở Salah Maghrib và các Salah còn lại đọc trung bình.

Sáu đó, giơ hai bàn tay lên như Takbeer Ehrom và nói “Ol lo hu ak bar”, rồi cúi người về trước tạo góc 90 độ, hai bàn tay nắm lấy hai đầu gối, đầu không ngẩng lên, cũng không cúi xuống thấp hơn lưng; lưng phải thẳng không nhô lên; mắt nhìn xuống nơi quỳ lại và đọc ba lần câu hoặc nhiều hơn vẫn được:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

(Sub ha na rab bi yal a' z.i.m)⁽²⁷⁾

Sau đó, đứng thẳng người trở lại đồng thời giơ hai bàn tay lên như Takbeer Ehrom và nói:

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

(Sa mi Ol lo hu li man ha mi dah)⁽²⁸⁾

đường của những kẻ lầm đường lạc lối (người Thiên Chúa giáo).

Cầu xin Allah chấp nhận lời cầu xin!

⁽²⁷⁾ **Ý nghĩa:** {Vinh quang thay Thượng Đế của bề tôi, Ngài thật vĩ đại!}

⁽²⁸⁾ **Ý nghĩa:** {Allah hằng nghe thấy tất cả lời ca ngợi của ai tán dương ca tụng Ngài.}

Kế tiếp xuôi hai tay xuống và nói tiếp.

رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

(Rab ba na wa la kal ham du) **(29)**

Và khuyến khích nói thêm:

{حَمْدًا كَثِيرًا، طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ. مِلْءَ السَّمَاوَاتِ، وَمِلْءَ الْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا، وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ}

(Ham dan ka thi ron, toi yi ban, mu baa ra kan f.i.h. Mil as sa maa waa ti, wa mil al ar dhi wa maa bai na hu ma, wa mil a maa shi ta min shai in ba'd.) **(30)**

Sau đó, cuối lạy về phía trước đồng thời nói “Ol lo hu ak bar” nhưng lần này không giơ tay lên giống như trước đó. Ông Ibnu U’mar رضي الله عنه nói: “*Trước kia, Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم không giơ tay lên lúc cúi lạy. Người quỳ lạy bằng cách quỳ hai đầu gối trước, rồi đôi bàn tay rời trán và mũi.*” Lúc lạy bắt buộc bảy phần cơ thể phải chạm đất, gồm: trán và mũi là một, đôi bàn tay, hai đầu gối, các ngón chân; đôi bàn tay xếp lại hướng thẳng Qiblah và đặt ngang mặt hoặc ngang vai hai; hai cùi chỏ

(29) Ý nghĩa: {Thưa Thượng Đế của bầy tôi, Mọi lời ca ngợi tán dương là của Ngài}

(30) Ý nghĩa: {Lạy Thượng Đế của bầy tôi, mọi lời ca ngợi tán dương là của Ngài, chỉ vì Ngài bày tôi thành tâm ca tụng và ngày càng nhiều hơn. Trong các tầng trời, dưới đất và vạn vật giữa chúng đầy ắp (lời ca tụng tán dương Allah), và đất ắp cả những gì Ngài muốn sau đó.}

phải nâng khỏi mặt đất; bụng phải hở hai đùi; lưng nhô lên không trường thẳng; rồi nói ba lần hoặc nhiều hơn:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

(Sub ha na rab bi yal a' la)⁽³¹⁾

Theo Sunnah lúc quỳ lạy nên cầu xin thật nhiều về bất cứ gì bản thân muốn, bởi Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم nói:

{أَمَّا الرُّكُوعُ فَعَظِّمُوا فِيهِ الرَّبَّ، وَأَمَّا السُّجُودُ فَاجْتَهِدُوا فِي الدُّعَاءِ
فَقِمْنِ أَنْ يُسْتَجَابَ لَكُمْ}

“Lúc Rukua’ thì các người hãy tán dương Allah vĩ đại nhất và lúc quỳ lạy thì các người hãy cầu xin, rằng lúc đó các người đáng được đáp lại.”⁽³²⁾

Sau đó, ngồi dậy và nói “Ol lo hu ak bar” và cũng không giơ tay; khi ngồi mông đặt trên lòng bàn chân trái, bàn chân phải dựng đứng lên hoặc để xuôi ra phía sau; bàn tay phải thì nắm các ngón tay lại ngoại trừ ngón trỏ chỉ thẳng ra hoặc dùng ngón cái và ngón giữa tạo thành vòng tròn, hai ngón áp út và ngón út xếp xuôi theo ngón giữa, còn ngón trỏ thì chỉ thẳng về phía trước; bàn tay trái thì xếp lại mà đặt trên đầu gối trái hoặc trên đùi trái; mắt luôn nhìn nơi quỳ lạy, rồi cầu xin một lần câu:

رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي

⁽³¹⁾ Ý nghĩa: {Vinh quang thay Thượng Đế của bề tôi, Ngài thật tối cao!}

⁽³²⁾ Hadith do Muslim ghi số (479).

(Rab bigh fir li, war ham ni, waj bur ni, wa a' fi ni, war zuq ni) **(33)**

Khi cầu xin thì nhún nhích chậm chậm ngón trở phải theo hướng lên xuống với ý nghĩa chỉ về hướng cao tuyệt đối của Đấng Tồi Cao Allah.

Sau đó, cúi lạy thêm lần nữa và nói “Ol lo hu ak bar”, làm và nói giống như lần quỳ lạy trước.

Đến đây là bạn đã thực hiện xong một Rak-at, sau đó, đứng dậy và nói “Ol lo hu ak bar” và vẫn không giơ đôi bàn tay lên bởi không được truyền lại chính xác rằng Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم đã làm thế. Rồi đọc bài Fatihah và đọc tiếp chương Kinh mà bạn thuộc nhưng phải ngắn hơn chương Kinh đã đọc ở Rak-at thứ nhất. Xong bạn thực hiện tiếp giống như Rak-at thứ nhất không gì thay đổi.

Sau khi quỳ lạy xong lần hai ở Rak-at thứ hai này bạn phải ngồi lại đọc bài Ta-shah-hud, cách ngồi này hoàn toàn giống như cách ngồi giữa hai lần quỳ lạy, không khác chi tiết nào, rồi đọc:

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ
وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ،
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(At ta hi da tu lil lah, wos so la wa tu wat toy yi b.a.t

(33) Ý nghĩa: {Lạy Thượng Đế của bề tôi, xin Ngài hãy dung thứ tội lỗi cho bề tôi, xin hãy thương xót bề tôi, xin Ngài hãy ban cho bề tôi được phú quý, mạnh khỏe và tài lộc}

As sa la mu a' lay ka ay yu han na bi yu va roh ma tul lo hi wa ba ro ka tuh

As sa la mu a' lay na wa a' la i' ba dil la his so li h.i.n

Ash ha du al la i la ha il lol loh wa ash ha du an na Mu ham ma dan ab du hu wa ro su luh.)⁽³⁴⁾

Nếu bạn hành lễ Salah chỉ có hai Rak-at như Salah Fajr, Salah Sunnah thì tiếp tục đọc:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(Ol lo hum ma sol li a' la Mu ham mad wa a' la a li Mu ham mad, ka ma sol lay ta a' la ib ro h.i.m wa a' la a li ib ro h.i.m, in na ka ha mi dum ma j.i.d

Ol lo hum ma ba rik a' la Mu ham mad wa a' la a li Mu ham mad, ka ma ba rak ta a' la ib ro h.i.m wa a' la a li ib ro h.i.m, in na ka ha mi dum ma j.i.d)⁽³⁵⁾

⁽³⁴⁾ Ý nghĩa: {Mọi điều bình an, tốt đẹp và những hành động tôn thờ là của Allah. Cầu xin Ngài ban bình an, sự khoan dung và phúc lành cho Nabi, cho bầy tôi và cho tất cả người đạo hạnh trong số bầy tôi của Ngài. Tôi xin tuyên thệ không có Thượng Đế nào đích thực ngoại trừ Allah và xin chứng nhận Muhammad là bề tôi, là vị Thiên Sứ của Ngài.}

⁽³⁵⁾ Ý nghĩa: {Lạy Allah, cầu xin hãy ban sự bình an và phúc lành cho Nabi Muhammad và dòng tộc của Người giống như Ngài}

Khuyến khích nên cầu xin thêm:

{اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ،
وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ}

“Ol lo hum ma in ni a u’ zu bi ka min a’ zaa bil qab ri, wa min a’ zaa bi ja han nã, wa min fit na til mah yaa, wal ma maat, wa min shar ri fit na til ma si hid daj jaal.”⁽³⁶⁾ sau đó, nếu muốn thì cầu xin thêm bất cứ gì bản thân muốn.

Cuối cùng, xoay mặt về bên tay phải mà chào Salam bằng câu:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

(As sa la mu a' lay kum va roh ma tul loh)⁽³⁷⁾

Sau đó xoay mặt về bên tay trái cũng chào Salam:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

đã ban cho Nabi Ibrahim và dòng tộc của Người. Quả thực, Ngài là Đấng Tối Cao và Rộng Lượng.}

⁽³⁶⁾ Ý nghĩa: {Lạy Allah, bề tôi cầu xin Ngài che chở tránh khỏi sự hành phạt trong cõi mộ và hành phạt nơi hỏa ngục, tránh khỏi mọi thử thách cám dỗ của cuộc sống trần gian, trước khi chết và tránh mọi điều xấu khi Dajjaal xuất hiện.}

⁽³⁷⁾ Ý nghĩa: {Cầu xin Allah ban sự bình an, sự khoan dung của Ngài cho các bạn.}

Trường hợp, bạn dâng lễ Salah gồm ba Rak-at như Maghrib hoặc bốn Rak-at như Zhuhr, O'sr và I'sha thì sau khi đọc xong phần Ta-shah-hud đầu tức hết câu:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(Ash ha du al la i la ha il lol loh wa ash ha du an na Mu ham ma dan ab du hu wa ro su luh) thì đứng dậy và giơ đôi bàn tay lên giống như lần Takbeer Ehrom và nói “Ol lo hu ak bar”, lúc này bạn đã vào thứ ba. Giống hoàn toàn với hai Rak-at trước về động tác và lời Du-a', ngoại trừ ở những Rak-at cuối này chỉ đọc mỗi chương Fatihah là Rukua'. Sau khi quỳ lại lần hai ở Rak-at cuối cùng thì bạn ngồi đặt mông sang bên trái. Cụ thể là có ba cách ngồi như sau:

a) Hoặc dựng đứng bàn chân phải lên và lòn chân trái dưới cổ chân phải.

b) Hoặc dúi chân phải xuôi ra phía sau và lòn chân trái dưới cổ chân phải.

c) Hoặc dúi chân phải xuôi ra phía sau và đặt bàn chân trái nằm giữa cổ chân và đùi phải.

Cả ba cách ngồi này đều được Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم áp dụng, sau khi đọc xong bài Ta-shah-hud thì xoay bên phải chào Salam, rồi xoay tiếp bên trái chào Salam, như đã chỉ dẫn ở trên.

Đây chính là hình thức Salah được truyền lại chuẩn xác từ Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم, mỗi tín đồ Muslim cần phải nỗ lực hết mình làm đúng, chuẩn xác với khả năng có thể, bởi đây là hình thức hoàn mỹ trong thờ phượng, là

niềm tin mãnh liệt của người làm theo đúng Sunnah của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم.

Hình thức đứng lúc Salah

Hỏi (95): Quý Sheikh đã kể khá chi tiết về hình thức Salah, nhưng bên cạnh đó có một vấn đề khác không được Sheikh đề cập đó là cách đứng như thế nào cho đúng, tức đặt hai chân ra sao? Thấy rằng có người đã giang rộng hai chân hơn cả vai, vậy như thế nào mới đúng?

Đáp: Đứng trong Salah cũng giống như cách đứng bình thường như không khép chân quá, cũng không giang chân rộng quá, bởi theo lời thuật của Ibnu U'mar رضی اللہ عنہ rằng Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم không đứng khép chân và cũng không đứng giang rộng hai chân trong lúc đứng và Rukua'.

Lúc quỳ lạy tốt nhất nên khép hai bàn chân sát nhau, giống như bà A'-ishah رضی اللہ عنہا đã kể rằng bà đã chạm tay vào đôi bàn chân của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم lúc Người quỳ lạy là đôi chân Người dựng đứng khép sát vào. **(38)** và tất nhiên một tay không thể chạm và hai chân để xa nhau, ngoại trừ đôi bàn chân khép sát nhau.

Theo lời sự ghi nhận của Ibnu Khuzaimah رضی اللہ عنہ rằng Người đã khép sát hai chân lúc quỳ lạy. **(39)**

(38) Hadith do Muslim ghi số (486).

(39) Hadith do Ibnu Khuzaimah ghi trong bộ Soheeh ở quyển (1/328) số (654) và lời Hadith, bà A'-ishah رضی اللہ عنہا kể:

Trước khi kết thúc hình thức Salah, tôi muốn nhắc nhở tín hữu Muslim cố gắng đặt biệt quan tâm đến các lời tụng niệm sau Salah được truyền lại chính xác từ Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم, bởi Allah đã ra lệnh cho điều đó bằng lời phán:

﴿فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ﴾

النساء: 103

﴿Một khi các người đã hoàn thành lễ Salah thì hãy tụng niệm, tán dương Allah (được truyền dạy theo Sunnah) bằng các tư thế đứng, ngồi và nằm nghiêng một bên.﴾ Al-Nisa: 103 (chương 4). Cho nên, sau Salah khuyến khích mỗi tín đồ Muslim nán lại ít phút để thực hiện bài tụng niệm sau đây:

Đọc ba lần câu:

{أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ}

“As tagh fi rul lah.”⁽⁴⁰⁾

Đọc tiếp một lần:

{فَقَدْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلی اللہ علیہ وسلم وَكَانَ مَعِيَ عَلَىٰ فِرَاشِي، فَوَجَدْتُهُ سَاجِدًا رَاصًّا عَقْبِيهِ مُسْتَقْبِلًا بِأَطْرَافِ أَصَابِعِهِ الْقِبْلَةَ...}

“Tôi phát hiện mất Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم của Allah, trong khi lúc này còn ngủ cùng tôi trên giường. Thế là tôi phát hiện rằng Người đang quỳ lạy, hai gót chân áp sát nhau, các ngón chân thì hướng về Qiblah...”

⁽⁴⁰⁾ Ý nghĩa: {Van xin Allah tha thứ tội cho bề tôi}.

{اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا
مُعْطِي لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجُدُّ}

“Ol lo hum ma an tas sa lam, wa min kas sa lam, ta
baa rak ta zal ja laa li wal ik rom. Laa i laa ha il lol lo
hu wah da hu laa sha ri ka lah, la hul mul ku, wa la
hul ham du, wa hu wa a' la kul li shai in qo d.i.r. Ol lo
hum ma laa ma ni a' li maa a' toi ta, wa laa mua' ti ya
li maa ma na' ta, wa laa yan fa u' zal jad di min kal
jad.”⁽⁴¹⁾

{لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا

⁽⁴¹⁾ Ý nghĩa: {Lạy Allah, Ngài là Đấng Bình An và sự bình an được đến từ Ngài. Ngài là Đấng có quyền uy tối cao và rộng lượng, Ngài đã ban sự may mắn và hạnh phúc. Không có Thượng Đế nào đích thực ngoại trừ Allah duy nhất không có cộng tác với Ngài, mọi quyền lực, mọi lời ca ngợi đều là của Ngài và Ngài có khả năng trên tất cả mọi việc. Lạy Allah, sẽ không có uy quyền nào ngăn cản với những gì Ngài đã ban phát cũng như không có quyền thế nào ban phát trong khi Ngài đã ngăn cấm và cũng không có sự giàu có nào giúp đỡ được bản thân y đối với Ngài (ngoại trừ những việc làm tốt đẹp).}

نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ التَّعَمُّةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ {

“Laa i laa ha il lol lo hu wah da hu laa sha ri ka lah, la hul mul ku, wa la hul ham du, wa hu wa a’ la kul li shai in qo d.i.r. Laa haw la wa laa qu wa ta il laa bil lah. Laa i laa ha il lol loh, wa laa na’ bu du il laa i yaa hu, la hun ne’ ma tu, wa la hul fodh lu, wa la huth tha naa ul ha san. Laa i laa ha il lol lo hu mukh li si na la hud d.i.n, wa law ka ri hal kaa fi roon.”⁽⁴²⁾

Nói tiếp mỗi câu dưới đây ba mươi ba lần.

{سُبْحَانَ اللَّهِ} “Sub haa nol loh”⁽⁴³⁾

{وَالْحَمْدُ لِلَّهِ} “Wal ham du lil lah”⁽⁴⁴⁾

{وَاللَّهُ أَكْبَرُ} “Wol lo hu ak bar”⁽⁴⁵⁾

⁽⁴²⁾ Ý nghĩa: {Không có Thượng Đế nào đích thực ngoại trừ Allah duy nhất không có cộng tác với Ngài, mọi quyền lực, mọi lời ca ngợi đều là của Ngài và Ngài có khả năng trên tất cả mọi việc. Không có sự chuyển động nào chuyển động và cũng không có quyền lực nào phát huy ngoại trừ Allah muốn. Không có Thượng Đế nào đích thực ngoại trừ Allah, bày tôi không tôn thờ (bất cứ thần linh nào) ngoại trừ Ngài (duy nhất), mọi hồng ân, mọi sự ưu đãi và mọi lời ca ngợi tán dương tốt đẹp đều là của Ngài. Không có Thượng Đế nào đích thực ngoại trừ Allah, thành tâm thờ phụng Ngài cho dù có bị bọn ngoại đạo ganh ghét.}

⁽⁴³⁾ Ý nghĩa: {Vinh quang thay Allah}

⁽⁴⁴⁾ Ý nghĩa: {Và mọi lời ca ngợi đều kính dâng Allah}

⁽⁴⁵⁾ Ý nghĩa: {Và Allah vĩ đại nhất}

Và nói thêm một lần câu, tổng cộng tròn 100 lần:

{لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ}

“Laa i laa ha il lol lo hu wah da hu laa sha ri ka lah, la hul mul ku, wa la hul ham du, wa hu wa a’ la kul li shai in qo d.i.r.”⁽⁴⁶⁾ Tín đồ Muslim phải cố gắng thực hiện các lời tụng niệm để tuân thủ theo lệnh của Allah:

﴿فَاذْكُرُوا اللَّهَ﴾ البقرة: 198

﴿Các người hãy tụng niệm Allah.﴾ Al-Baqarah: 198 (chương 2), đồng thời noi theo Sunnah của Thiên Sứ

صلى الله عليه وسلم .

Trường hợp hành lễ Salah tập thể trong Masjid thì tốt nhất mỗi tín đồ nên tụng niệm lớn tiếng các lời tụng niệm trên như được Al-Bukhari và Muslim ghi từ Ibnu A’bbaas رضي الله عنه, ông kể:

{كَانَ رَفَعَ الصَّوْتِ بِالذِّكْرِ حِينَ يَنْصَرِفُ النَّاسُ مِنَ الْمَكْتُوبَةِ، عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}

“Trong thời Nabi صلى الله عليه وسلم, lời tụng niệm luôn được vang lên sau mỗi lần xong Salah bắt buộc.”⁽⁴⁷⁾ theo Sunnah là

⁽⁴⁶⁾ Ý nghĩa: {Không có Thượng Đế nào đích thực ngoại trừ Allah duy nhất không có cộng tác với Ngài, mọi quyền lực, mọi lời ca ngợi đều là của Ngài và Ngài có khả năng trên tất cả mọi việc.}

⁽⁴⁷⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (841) và Muslim ghi số (583).

mỗi người tự tụng niệm lớn tiếng sau mỗi lần Salah bắt buộc, bắt chước theo Sahabah đã làm trong thời đại của Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم. Không, đúng hơn là bắt chước theo Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم đã tụng niệm lớn tiếng sau Salah bắt buộc, như được Ibnu A'bbaas رضی الله عنه kể:

{ كُنَّا نَعْرِفُ انْقِضَاءَ صَلَاةِ النَّبِيِّ صلی الله علیه وسلم بِالتَّكْبِيرِ }

“Chúng tôi nhận biết được Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم đã xong Salah bằng lời Takbeer (tức nói Ol lo hu Ak bar).” (48)

Bên cạnh đó có một số U'lama رضی الله عنهم giải thích rằng:

“Theo Sunnah là tụng niệm thầm, sở dĩ Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم tụng niệm lớn tiếng là để dạy Sahabah.” Tuy nhiên, lời giải thích này không thuyết phục, bởi chỉ cần Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم dạy Sahabah là đủ rồi đâu cần phải tụng niệm lớn tiếng sau Salah, và lại nếu có dạy thì chỉ cần một hoặc hai lần là quá đủ, đằng này Người vẫn tụng niệm lớn tiếng mỗi lần Salah xong.

Các nền tảng của Salah

Hỏi (96): Quí Sheikh, các nền tảng của Salah là gì ?

Đáp: Trong hình thức Salah ở trên đã bao gồm các nền tảng, các bắt buộc và các khuyến khích của Salah cả rồi. Không sao, vẫn có thể liệt kê các nền tảng như sau:

(48) Hadith do Al-Bukhari ghi số (842) và Muslim ghi số (583).

1) **Đứng với khả năng:** Đứng chỉ bắt buộc trong năm lễ nguyện Salah chính mà thôi, bởi Allah phán:

﴿حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾﴾

البقرة: 238

﴿Các người hãy duy trì các lễ nguyện Salah (tại Masjid), nhất là cuộc lễ chính giữa (lễ O'sr), và hãy đứng dâng lễ trước Allah với tinh thần sùng kính hoàn toàn.﴾ Al-Baqarah: 238 (Chương 2), và Nabi صلی اللہ علیہ وسلم nói với ông I'mron bin Al-Husain رضی اللہ عنہ:

{صَلِّ قَائِمًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَاعِدًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَعَلَىٰ جَنْبٍ}

“Anh hãy đứng mà Salah, nếu không thể thì ngồi, còn nếu không thể nữa thì nằm nghiêm một bên.”⁽⁴⁹⁾

2) **Takbeer Ehrom:** Bởi Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đã bảo người đàn ông hành lễ sai:

{إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ فَاسْبِغِ الْوُضُوءَ، ثُمَّ اسْتَقْبِلِ الْقِبْلَةَ فَكَبِّرْ}

“Khi anh muốn Salah thì hãy chỉnh chu nước Wudu trước, rồi hướng về Qiblah mà Takbeer (tức nói Ol lo hu ak bar).”⁽⁵⁰⁾ bắt buộc phải nói Ol lo hu ak bar, không được phép thay thế Ol lo hu a jal hoặc Ol lo hu a' zom v.v..

3) **Đọc Fatihah:** Bởi Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

⁽⁴⁹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1117).

⁽⁵⁰⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (2227) và Muslim ghi số (397).

{لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ}

“Salah sẽ vô giá trị nếu không đọc chương Fatihah.”⁽⁵¹⁾

Riêng trường hợp, chưa thuộc thì cần phải cố gắng học thuộc lòng bằng nguyên văn tiếng Ả Rập. Nếu bất lực thuộc lòng thì phải đọc các chương Kinh khác thay thế nếu thuộc; còn nếu vẫn không thể thì nói Sub ha nol loh hoặc al ham du lil lah hoặc la i la ha il lol loh.

4) **Rukua'**: Tức cúi người về trước tạo góc 90 độ, bởi Allah phán:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا﴾ الحج: 77

﴿Hỡi những người có đức tin, các người hãy Rukua', hãy quỳ lạy (Allah bằng lễ nguyện Salah).﴾ Al-Hajj: 77 (chương 22), và bởi Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đã bảo người đàn ông hành lễ sai:

{ثُمَّ ارْكَعْ حَتَّى تَطْمِئِنَّ رَاكِعًا}

“Rồi Rukua' cho thật nghiêm trang.”⁽⁵²⁾

5) **Đứng trở lại sau Rukua'**: Bởi Nabi صلی اللہ علیہ وسلم đã bảo người đàn ông hành lễ sai:

{ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَطْمِئِنَّ قَائِمًا}

“Sau đó đứng trở lại cho thẳng người hoàn toàn.”⁽⁵³⁾

⁽⁵¹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (756) và Muslim ghi số (394).

⁽⁵²⁾ Hadith đã được trích nguồn ở phần trên.

6) **Quy lạy:** Bởi Allah phán:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَرْكَعُوا وَاسْجُدُوا﴾ الحج: 77

﴿Hỡi những người có đức tin, các người hãy Rukua', hãy quy lạy (Allah bằng lễ nguyện Salah).﴾ Al-Hajj: 77 (chương 22), và bởi Nabi صلى الله عليه وسلم đã bảo người đàn ông hành lễ sai:

{ثُمَّ اسْجُدْ حَتَّى تَطْمِئِنَّ سَاجِدًا}

“Rồi quy lạy cho thật nghiêm trang.” (54)

7) **Ngồi giữa hai lần lạy:** Bởi Nabi صلى الله عليه وسلم đã bảo người đàn ông hành lễ sai:

{ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَطْمِئِنَّ جَالِسًا}

“Rồi ngồi dậy cho thật nghiêm trang.” (55)

8) **Lần lạy thứ hai:** Bởi trong một Rak-at phải có đủ hai lần lạy, bởi Nabi صلى الله عليه وسلم đã bảo người đàn ông hành lễ sai:

{ثُمَّ اسْجُدْ حَتَّى تَطْمِئِنَّ سَاجِدًا}

“Rồi quy lạy cho thật nghiêm trang.” Sau khi Người bảo ông:

{ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَطْمِئِنَّ جَالِسًا}

(53) Hadith đã được trích nguồn ở phần trên.

(54) Hadith đã được trích nguồn ở phần trên.

(55) Hadith đã được trích nguồn ở phần trên.

“Rồi ngồi dậy cho thật nghiêm trang.”

9) **Ta-shah-hud cuối:** Bởi ông Ibnu Mas-u’d kê:

{كُنَّا نَقُولُ قَبْلَ أَنْ يُفْرَضَ عَلَيْنَا التَّشَهُدُ}

“Trước khi bắt buộc phải đọc Ta-shah-hud chúng tôi đã đứng dậy.” Điều này chứng minh rằng việc Ta-shah-hud là nền tảng bắt buộc.

10) **Solawat cho Nabi trong Ta-shah-hud cuối:** Đây là điều nổi bật theo trường phái Imam Ahmad.

11) **Thực hiện các nền tảng theo thứ tự:** Trước tiên là đứng, rồi Rukua’, rồi đứng thẳng dậy, rồi quỳ lạy, rồi ngồi, rồi quỳ lạy. Nếu ai làm đảo lộn vị trí giống như quỳ lạy trước Rukua’ thì Solah đó vô giá trị bởi đã đảo lộn thứ tự.

12) **Thực hiện chuẩn, nghiêm trang các nền tảng:** Tức trước khi chuyển sang động tác khác thì các khớp xương phải vào đúng vị trí của nó, giới U’lama nói: “Phải giữ im động tác dù với thời gian thật ngắn, nếu ai không giữ im động tác được thì lễ Salah đó vô giá trị cho dù có hành lễ hàng ngàn lần.”

Thấy rằng có rất nhiều người đứng hành lễ Salah không nghiêm trang trong động tác, đặc biệt là đứng thẳng người sau Rukua’ và ngồi giữa hai lần quỳ lạy, thấy ở họ thay đổi động tác rất nhanh. Đây là cái sai nghiêm trọng, nếu ai hành lễ Salah theo hình thức này thì cho dù có hành lễ một ngàn Rak-at thì Salah đó vẫn vô giá trị, bởi người đó đã bỏ đi nền tảng nghiêm trang trong

Salah, giống như người đàn ông hành lễ Salah đến chào Salam cho Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم thì Người bảo:

{ اَرْجِعْ فَصَلِّ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ }

“**Anh hãy hành lễ Salah lại, bởi anh chưa hành lễ.**” trong khi ông ta đã hành lễ Salah trước mặt Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم và nhiều Sahabah lúc đó. Đây là bằng chứng khẳng định sự nghiêm trang là nền tảng không thể thiếu trong Salah, kể cả người không biết về giáo lý thì lễ Salah của ai không có sự nghiêm trang là vô giá trị.

13) **Chào Salam:** Là nói ở cuối lễ Salah, một lần xoay mặt bên phải và một lần xoay mặt bên trái, câu:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

(As sa la mu a' lay kum va roh ma tul loh)

Giáo lý việc bỏ sót một nền tảng của Salah

Hỏi (97): Quý Sheikh, giáo lý ra sao việc bỏ sót một nền tảng của Salah ?

Đáp: Ai cố ý bỏ một trong các nền tảng của Salah thì lễ Salah bị hư ngay lúc bỏ, riêng ai vô tình bỏ sót thì phải trở lại thực hiện nền tảng đó, giống như một người quỳ lại thì nhớ ra mình chưa Rukua', lúc này buộc anh ta phải đứng dậy để Rukua' rồi tiếp tục phần Salah của mình. Nếu đã đến Rak-at thứ hai thì Rak-at thứ hai thay thế cho Rak-at thứ nhất bị thiếu mất nền tảng.

Thí dụ khác, nếu đang quỳ lạy hoặc đang ngồi giữa hai lần quỳ lạy thì nhớ ra chưa Rukua' buộc phải đứng dậy lập tức để Rukua' rồi tiếp tục hoàn thành Salah.

Thí dụ khác, khi đang đứng ở Rak-at thứ hai thì nhớ ra mình chưa ngồi ở giữa hai lần quỳ lạy và cũng chưa quỳ lạy lần hai ở Rak-at trước, lúc này buộc phải ngồi xuống để thực hiện lần ngồi giữa hai lần lạy rồi tiếp tục Salah.

Tóm lại, một khi nhớ ra mình chưa thực hiện nền tảng nào đó của Salah thì bắt buộc phải trở lại ngay nền tảng đã bỏ sót đó, nền đến Rak-at sau tại vị trí nền tảng bỏ sót của Rak-at trước thì Rak-at này thay thế cho Rak-at trước.

Với tất cả hình thức bỏ sót nền tảng mà chúng tôi đã nêu ở trên, ngoài việc bắt buộc thực hiện lại nền tảng đã bỏ sót còn bắt buộc phải quỳ lạy Sahwi sau chào Salah, do đã làm thừa động tác của Salah giống như Sunnah của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم chỉ đã chỉ dạy thế.

Khi nghi ngờ mình bỏ sót một nền tảng

Hỏi (98): Quý Sheikh, trường hợp một người nẩy sinh nghi ngờ mình bỏ sót một nền tảng nào đó thì phải làm sao ?

Đáp: Việc nẩy sinh nghi ngờ được chia thành ba trường hợp:

a) Nghi ngờ thoáng qua không chắc chắn, lúc này cứ tiếp tục hoàn thành Salah mà không ảnh hưởng gì.

b) Nghi ngờ lặp lại nhiều hơn – cầu xin Allah che chở khỏi mọi quấy nhiễu của Shayton – lúc này cũng không cần quan tâm đến, cứ tiếp tục hoàn thành Salah, thậm chí cảm giác mình làm thiếu thiếu thì phải.

c) Nghi ngờ sau khi kết thúc Salah, lúc này cũng đừng quan tâm đến trừ phi khẳng định mình đã thiếu.

Thí dụ, đang quỳ lạy thì nghi ngờ mình đã Rukua' hay chưa, kịp lúc trong lòng khẳng định đã Rukua' rồi, dựa theo lòng khẳng định đó mà tiếp tục Salah. Cuối cùng, phải quỳ lạy Sahwi sau Salam.

Chú ý, việc quỳ lạy Sahwi là vấn đề hệ trọng bắt buộc mỗi tín đồ Muslim cần nắm rõ, đặc biệt là các Imam, bởi có rất nhiều người vẫn còn mập mờ hoặc không nắm rõ về các qui định về quỳ lạy Sahwi này, trong khi nó là qui định, là bổn phận của mỗi tín đồ Muslim.

Mamum (người Salah sau Imam) vào hành lễ với Imam và không rõ đã được bao nhiêu Rak-at

Hỏi (99): Quý Sheikh, có một số người bước vào Salah cùng Imam nhưng lại quên mình đã được bao nhiêu Rak-at, lúc này anh ta làm theo người kế bên do vào Salah cùng với anh ta, trường hợp này giáo lý ra sao ?

Đáp: Trường hợp này xảy ra rất nhiều, giống như hai người vào Salah cùng Imam, rồi một trong hai quên mình đã được bao nhiêu Rak-at rồi anh ta bắt chước theo người kế bên, hành động này không ảnh hưởng gì đến

Salah cả, bởi hoàn toàn dựa vào lòng khẳng định, và điều này cho phép áp dụng trong việc hành đạo.

Các bắt buộc của Salah

Hỏi (100): Quý Sheikh, chúng tôi đã nắm rõ về hình thức và các nền tảng của Salah, chúng tôi muốn biết rõ hơn về các bắt buộc của Salah là như thế nào ?

Đáp: Các điều bắt buộc của Salah gồm các lời nói và các hành động, một khi cố ý bỏ là lễ Salah đó vô giá trị; còn khi vô tình bỏ sót thì phải quỳ lạy Sahwi bù lại. Các bắt buộc của Salah gồm:

a) Tất cả Takbeer (tức nói Ol lo hu ak bar mỗi lần thay đổi động tác Salah) ngoại trừ Takbeer Ehrom (tức Ol lo hu ak bar bắt đầu của Salah) và Takbeer Ehrom này chính là khai đề của Salah bởi nó là nền tảng. Riêng trường hợp lúc Mamum vào Salah khi Imam đang Rukua' thì anh ta bắt đầu Takbeer Ehrom vẫn còn đang đứng, rồi Takbeer tiếp để Rukua' thì lần Takbeer này chỉ là Sunnah. Đây là điều được giới U'lama chuyên giáo lý chấp nhận.

b) Lời tụng niệm trong Rukua' và trong quỳ lạy. Trong Rukua' thì nói:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

(Sub ha na rab bi yal a' z.i.m)

Và trong quỳ lạy thì nói:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

(Sub ha na rab bi yal a' la)

c) Hai câu tụng niệm đứng dậy sau Rukua', tức nói:

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

(Sa mi Ol lo hu li man ha mi dah)

Và câu:

رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

(Rab ba na wa la kal ham du)

Bắt buộc Imam và người đứng hành lễ một mình nói cả hai câu, còn Mamum thì chỉ nói câu thứ hai.

d) Ngồi và đọc Ta-shah-hud đầu tiên.

Đây là những điều bắt buộc trong Salah, ai cố ý bỏ một trong các điều bắt buộc này thì lễ Salah đó vô giá trị, còn ai vô tình bỏ sót thì Salah đó vẫn có giá trị nhưng phải quỳ lạy Sahwi bù lại, bởi Hadith do Abdullah bin Buhainah رضي الله عنه kể: “*Trong lần Salah Zhuhr Thiên Sứ صلى الله عليه وسلم đã đứng dậy sau Rak-at thứ hai, lúc mọi người đang chờ đợi Người chào Salam thì Người tiếp quỳ lạy thêm hai lần nữa, xong chào Salam.*”⁽⁵⁶⁾

⁽⁵⁶⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1224 & 1225) và Muslim ghi số (570).

Các Sunnah của Salah

Hỏi (101): Quý Sheikh, ngoài các nền tảng và các điều bắt buộc của Salah thì các Sunnah trong Salah là gì ?

Đáp: Một khi người Muslim biết được các nền tảng và các bắt buộc trong Salah thì các điều còn lại chính là Sunnah của Salah.

Các Sunnah gồm:

- a) Tụng niệm nhiều hơn một lần trong Rukua' và quỳ lạy.
- b) Ngồi lót chân trong tất cả các lần ngồi, tức ngồi lên lòng bàn chân trái và bàn chân phải dựng đứng lên. Riêng Salah có hai Ta-shah-hud như Salah O'sr, Maghrib và I'sha thì ngồi bẹp xuống đất, tức ngồi mông trái xuống đất, chân trái đưa qua đặt dưới ống quyển chân phải và bàn chân phải dựng đứng lên.
- c) Duỗi thẳng và khép chặt các ngón tay lại, rồi giơ lên sao cho đầu các ngón tay ngang vai hoặc ngang trái tai khi Takbeer Ehrom, khi Rukua', khi đứng trở dậy sau Rukua', khi đứng dậy từ Ta-shah-hud đầu.

Ngoài ra, còn có rất nhiều Sunnah khác trong Salah được liệt kê đầy đủ hơn trong các sách giáo lý thực hành.

Quỳ lạy Sahwi, các điều bắt buộc và vị trí lạy

Hỏi (102): Quý Sheikh, chúng tôi muốn hiểu rõ về quỳ lạy Sahwi, các bắt buộc và vị trí lạy ra sao?

Đáp: Việc quỳ lạy Sahwi trong Salah do ba nguyên nhân: Dư, thiếu và nghi ngờ.

Dư: Người hành lễ thực hiện dư một lần Rukua' hoặc lần quỳ lạy hoặc lần đứng dậy hoặc lần ngồi.

Thiếu: Người hành lễ thực hiện thiếu một nền tảng hoặc một điều khoản trong các điều khoản bắt buộc.

Nghi ngờ: Người hành lễ không rõ mình đã hành lễ bao nhiêu Rak-at ba hay bốn.

* **Về trường hợp dư:** Nếu người hành lễ cố tình thực hiện dư một Rukua' hoặc lần quỳ lạy hoặc lần đứng dậy hoặc lần ngồi là lễ Salah đó vô giá trị, bởi khi cố ý dư là đã hành lễ Salah không phù hợp theo yêu cầu của Allah và Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم của Ngài trong khi Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم có nói:

{ مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ }

“Ai làm điều gì mà không có lệnh của Ta thì việc làm đó của y bị trả lại.”⁽⁵⁷⁾

Còn khi vô tình thực hiện dư động tác của Salah thì Salah đó vẫn còn giá trị nhưng phải quỳ lạy Sahwi bù lại sau chào Salam, với bằng chứng là Hadith Abu Huroiroh رضي الله عنه kể: “*Có lần trong Salah Zhuhr hoặc O'sr, chỉ mới được hai Rak-at thì Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم chào Salam, khi được mọi người nhắc nhở thì Thiên Sứ صلی الله علیه وسلم tiếp tục thực hiện phần thiếu của Salah đó, rồi Người chào Salam, rồi quỳ lạy thêm hai lần nữa và chào Salam sau*

⁽⁵⁷⁾ Hadith do Muslim ghi số (1718).

đó.”⁽⁵⁸⁾ và vì Hadith Ibnu Mas-u'd ﷺ kể: “*Có lần Thiên Sứ hành lễ Salah Zhuhr đến năm Rak-at. Khi Người xong Salah thì mọi Người hỏi: “Thiên Sứ đã thêm Rak-at trong Salah” Người: “Là sao ?” Mọi người đáp: “Thiên Sứ đã hành lễ đến năm Rak-at.” Thế là Người liền hướng về Qiblah mà quỳ lạy thêm hai lần.*”⁽⁵⁹⁾

*** Về trường hợp thiếu:** Có hai trường hợp thiếu.

A) Thiếu một trong các nền tảng của Salah.

Trường hợp này được chia thành hai tình huống sau:

Tình huống 1: Đang trong Rak-at sau thì nhớ ra nhưng chưa đến vị trí nền tảng đã quên. Lúc này bắt buộc phải quay đến vị trí nền tảng đã quên rồi tiếp tục hoàn thành Salah.

Tình huống 2: Đang ở tại vị trí nền tảng đã quên ở Rak-at trước, lấy Rak-at này thay thế cho Rak-at trước và tiếp tục hoàn thành Salah.

Đây là hai trường hợp bắt buộc phải quỳ lạy Sahwi sau chào Salam.

Thí dụ: Một người chỉ quỳ lạy một lần thì đứng dậy, khi đang đứng đọc Fatihah thì nhớ ra mình chưa ngồi giữa hai lần lạy và lạy lần hai. Lúc này bắt buộc phải ngồi xuống giữa hai lần quỳ lạy và lạy lần hai rồi tiếp tục hoàn thành Salah. Xong quỳ lạy Sahwi sau chào Salam.

Thí dụ khác: Một người quên ngồi giữa hai lần quỳ lạy và lạy lần hai, cho đến lúc ngồi giữa hai lần quỳ

⁽⁵⁸⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1227) và Muslim ghi số (573).

⁽⁵⁹⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (1226) và Muslim ghi số (572).

lạy ở Rakat sau thì mới nhớ ra, lúc này Rak-at sau này thay thế hoàn toàn cho Rak-at trước, rồi tiếp tục hoàn thành Salah rồi lạy Sahwi sau chào Salam.

B) Thiếu một trong các điều bắt buộc của Salah: Khi người hành lễ Salah vô tình quên thực hiện một trong các điều khoảng bắt buộc của Salah, chẳng hạn như quên tụng niệm câu: “*Sub ha na rab bi yal a’ zim*” trong Rukua’, đến khi đứng thẳng người mới nhớ ra, lúc này cứ tiếp tục hoàn thành Salah rồi lạy Sahwi trước chào Salam, bởi xưa kia Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã không trở lại Tashah-hud khi người lỡ quên, rồi Người lạy Sahwi trước chào Salam. **(60)**

* **Về trường hợp nghi ngờ:** Là người hành lễ Salah đắn đo giữa dư và thiếu, không rõ là mình đã hành lễ được ba hay bốn Rak-at. Lúc này được chia thành hai tình huống:

a) Có thể tự quyết định được là bao nhiêu Rak-at, lúc này dựa sự quyết định mà tiếp tục hoàn thành Salah, rồi lạy Sahwi sau chào Salam.

Thí dụ: Một người đang hành lễ Salah Zhuhr thì nảy sinh lưỡng lự là không biết mình đang ở Rak-at thứ ba hay thứ tư. Cuối cùng anh ta cũng biết được mình đang ở Rak-at thứ ba, lúc này tiếp tục hoàn thành Salah, rồi chào Salam và lạy Sahwi sau đó.

(60) Hadith do Al-Tirmizhi ghi số (364) và được nhà thông thái Ahmad Shaakir xác thực là Soheeh trong phần chú thích trong Sunan Al-Tirmizhi số (1/199).

b) Không thể tự quyết định được là bao nhiêu Rak-at, lúc này dựa vào điều đã có thực đó là số Rak-at ít hơn, và tiếp tục hoàn thành Salah rồi lạy Sahwi trước chào Salam.

Thí dụ: Một người đang hành lễ Salah Zhuhr thì nảy sinh lưỡng lự là không biết mình đang ở Rak-at thứ ba hay thứ tư, và anh ta không thể tự quyết định được là bao nhiêu, lúc này dựa vào điều đã khẳng định đó là ba Rak-at, cứ thế tiếp tục hoàn thành Salah rồi lạy Sahwi trước chào Salam.

Tóm lại, lạy Sahwi trước chào Salam khi vô tình bỏ sót một trong các điều bắt buộc của Salah; hoặc lưỡng lự về số lượng Rak-at mà không thể tự quyết định.

Còn lạy Sahwi sau chào Salam khi làm dư hình thức của Salah; hoặc lưỡng lự số lượng Rak-at nhưng tự quyết định được là bao nhiêu.

Giáo lý chào Salam sau khi lạy Sahwi

Hỏi (103): Quý Sheikh, có một thắc mắc là sau khi lạy Sahwi sau chào Salam thì có bắt buộc chào Salam lần nữa không ?

Đáp: Sau khi lạy Sahwi sau chào Salam bắt buộc người hành lễ phải chào Salam lần nữa.

Hỏi (104): Quý Sheikh, nhưng có bắt buộc đọc Ta-shah-hud không ?

Đáp: Vấn đề này có bất đồng ý kiến giữa giới học giả, tuy nhiên theo ý kiến đúng nhất là không bắt buộc.

Những điều làm hư Salah

Hỏi (105): Quý Sheikh, những điều hủy hoại Salah là như thế nào, dù nói chung chung cũng được ?

Đáp: Salah bị hủy bỏ bởi một trong hai thứ, gồm: Bỏ sót điều bắt buộc thực hiện hoặc làm điều Haram.

a) Bỏ sót điều bắt buộc thực hiện: Người hành lễ cố ý bỏ một nền tảng hoặc bỏ một điều kiện hoặc một điều bắt buộc của Salah.

Thí dụ bỏ nền tảng: Cố ý không Rukua'.

Thí dụ bỏ điều kiện: Cố ý hướng sai Qiblah.

Thí dụ bỏ điều bắt buộc: Cố ý không đọc Ta-shah-hud đầu. Nói chung một khi người hành lễ cố ý bỏ bất cứ nền tảng nào hoặc bất cứ điều kiện nào hoặc bất cứ điều bắt buộc nào thì lễ Salah đó vô giá trị.

b) Làm điều Haram: Giống như người hành lễ bị Hadath; hoặc nói chuyện trong Salah; hoặc cười ra tiếng; hoặc cố tình có những hành động tương tự khi đang Salah, ngay lúc đó lễ Salah vô giá trị.

Giáo lý về Salah tập thể

Hỏi (106): Quý Sheikh, chúng tôi muốn được Sheikh nhấn mạnh về giáo lý hành lễ Salah tập thể?

Đáp: Giới U'lama ﷺ đồng thống nhất việc hành lễ Salah tập thể là việc hành đạo tốt đẹp nhất, vĩ đại nhất, giá trị nhất, điều này đã được Allah ám chỉ trong Qur'an và Ngài đã sắc lệnh phải thực hiện Salah tập thể ngay lúc dầu sôi lửa bỏng của chiến tranh, Allah phán:

﴿وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا
أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِن رَّرَائِكُمْ وَلَتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَى لَمْ
يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ﴾ النساء: 102

﴿Và khi Người (Muhammad) ở cùng với chúng (nhóm người Muslim) thì hãy làm Imam dẫn lễ Salah cho chúng và dặn chúng luôn mang theo vũ khí bên mình. Một khi các người quỳ lạy thì nhóm người khác phải bảo vệ phía sau. Rồi tiếp tục nhóm người chưa hành lễ đó vào hành lễ cùng Người và dặn chúng đề phòng và mang theo vũ khí bên mình.﴾ Al-Nisa: 102 (Chương 4).

Và trong Sunnah có vô số Hadith khẳng định việc hành lễ Salah tập thể là bắt buộc, điển hình như Hadith:

{لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمَرَ بِالصَّلَاةِ فَتُقَامَ، ثُمَّ أَمَرْتُ رَجُلًا فَيُصَلِّيَ بِالنَّاسِ، ثُمَّ
أَنْطَلِقَ مَعِيَ بِرِجَالٍ مَعَهُمْ حُزْمٌ مِّنْ حَطَبٍ إِلَى قَوْمٍ لَا يَشْهَدُونَ الصَّلَاةَ
فَأَحْرَقَ عَلَيْهِمْ بُيُوتَهُمْ بِالنَّارِ}

“Rằng Ta đã có ý định ra lệnh bắt đầu lễ Salah, rồi ra lệnh cho ai đó thay Ta làm Imam, sau đó, còn Ta sẽ đi cùng với một số người mang theo củi hương

đến nhà những người đàn ông đã không tham gia hành lễ Salah tập thể để đốt nhà chúng bằng lửa.”(61)

Và Hadith:

{مَنْ سَمِعَ النَّدَاءَ فَلَمْ يَأْتِهِ فَلَا صَلَاةَ لَهُ إِلَّا مِنْ عُذْرٍ}

“Ai nghe được lời Azaan gọi Salah tập thể mà không chịu đến thì Salah của y vô giá trị ngoại trừ có lý do.”(62)

Và có lần một người đàn ông mù đến xin Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم giảm cho ông được phép hành lễ Salah tại nhà, Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم hỏi ông:

{أَتَسْمَعُ النَّدَاءَ؟}

“Ông có nghe lời Azaan gọi Salah không?” Lão mù đáp: “Có nghe.” Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم bảo:

{فَأَجِبْ}

“Buộc anh phải đáp lại.”(63)

Ông Ibnu Mas-u’d رضی اللہ عنہ nói:

(61) Hadith do Al-Bukhari ghi số (644) và Muslim ghi số (651) từ ông Abu Hurairah رضی اللہ عنہ.

(62) Hadith do Ibnu Maajah ghi số (793) và đây là Hadith Soheeh trong Soheeh Al-Jaame’ số (6300).

(63) Hadith do Muslim ghi số (653).

{لَقَدْ رَأَيْنَا وَمَا يَتَخَلَّفُ عَنْهَا - أَيَّ عَنِ صَلَاةِ الْجَمَاعَةِ - إِلَّا مُنَافِقٌ
مَعْلُومُ التَّفَاقِ، أَوْ مَرِيضٌ، وَلَقَدْ كَانَ الرَّجُلُ يُوتَى بِهِ يَهَادَى بَيْنَ
الرَّجُلَيْنِ حَتَّى يُقَامَ فِي الصَّفِّ }

“Tôi thấy trong chúng tôi không ai vắng mặt trong Salah tập thể ngoại trừ kẻ Munaafiq biết rõ bản tính giả tạo của hắn hoặc là người bị bệnh. Và chính đã thấy có người đàn ông được kè bởi hai người đàn ông khác đến so hàng của Salah.” (64)

Và dựa theo cái nhìn chuẩn xác là bắt buộc toàn thể tín đồ Muslim đến hành lễ Salah tập thể tại các Masjid, bởi Islam là cộng đồng hợp nhất và không thể hợp nhất cho đến khi tất cả cùng nhau hành đạo đồng loạt, và không có việc hành đạo nào tốt hơn, giá trị hơn việc hành lễ Salah tập thể tại các Masjid.

Tuy nhiên, trong giới U'lama ﷺ có bất đồng ý kiến sau khi họ đã thống nhất Salah tập thể là việc thờ phượng vĩ đại và giá trị nhất, họ bất đồng là Salah tập thể đó có phải là điều kiện để Salah có giá trị hay không hay là nó vẫn có giá trị đối với ai không hành lễ cùng tập thể nhưng mắc tội, bên cạnh đó có một vài ý kiến khác.

Theo ý kiến đúng nhất trong vấn đề này là bắt buộc mỗi tín đồ Muslim nam phải Salah tập thể, ai bỏ lỡ sẽ bị tội ngoại trừ có lý do chính đáng do Islam qui định. Và bằng chứng Salah tập thể không phải là điều kiện làm Salah có giá trị là Thiên Sứ ﷺ صلى الله عليه وسلم nâng giá trị Salah tập

(64) Hadith do Muslim ghi số (654).

thể lên đến hai mươi lăm và có Hadith là hai mươi bảy lần so với Salah một mình.

Nói chung, mỗi tín đồ Muslim nam trưởng thành phải có nhiệm vụ tham gia Salah tập thể dù ở tại quê nhà hoặc đang du hành.

Mối quan hệ giữa Mamum và Imam

Hỏi (107): Quý Sheikh, chúng tôi đã biết về giáo lý Salah tập thể, vậy giữa Mamum và Imam có mối ràng buộc gì không ?

Đáp: Giữa Mamum và Imam có mối ràng buộc là phải làm theo, bởi Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

{إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ، فَإِذَا كَبَّرَ فَكَبِّرُوا وَلَا تُكَبِّرُوا حَتَّى يُكَبِّرَ، وَإِذَا رَكَعَ فَارْكَعُوا وَلَا تَرْكَعُوا حَتَّى يَرْكَعَ، وَإِذَا قَالَ: سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، فَقُولُوا: اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، وَإِذَا سَجَدَ فَاسْجُدُوا وَلَا تَسْجُدُوا حَتَّى يَسْجُدَ، وَإِذَا صَلَّى قَائِمًا فَصَلُّوا قِيَامًا وَإِذَا صَلَّى قَاعِدًا فَصَلُّوا قُعُودًا أَجْمَعُونَ}

“Imam được dựng lên là để y dẫn dắt hoàn thành lễ Salah, cho nên khi nào Imam Takbeer thì các người hãy Takbeer theo, cấm các người Takbeer cho đến khi nào Imam Takbeer; khi nào Imam Rukua’ thì các người hãy Rukua’ theo, cấm các người Rukua’ cho đến khi Imam Rukua’; khi nào Imam nói: “*Sa mi o’ lo hu li man ha mi dah*” thì các người hãy nói: “*Ol lo hum ma rab ba naa wa la kal ham du*”; khi nào Imam

quỳ lạy thì các người hãy quỳ lạy theo, cầm các người quỳ lạy cho đến khi Imam quỳ lạy; khi Imam đứng hành lễ Salah thì các người hãy hành lễ Salah đứng theo và khi Imam ngồi hành lễ Salah thì tất cả các người phải hành lễ Salah ngồi theo.”⁽⁶⁵⁾

Giữa Imam và Mamum có đến bốn tình huống xảy ra: **Bám sát**, cùng lúc, làm trước và làm sau.

Về bám sát: Là khi Imam thực hiện là Mamum thực hiện theo lập tức, khi Imam Rukua’ là Mamum Rukua’ liền, khi Imam lạy là Mamum lạy liền không chần chừ, tương tự thế đối với các động tác khác trong Salah.

Về cùng lúc: Là thực hiện các động tác Salah một lượt với Imam như Mamum Rukua’ và quỳ lạy một lượt với Imam v.v..

Về làm trước: Là thực hiện các động tác Salah trước Imam như Mamum Rukua’, quỳ lạy, đứng dậy đều trước Imam.

Về làm sau: Là khi Imam đã Rukua’ mà Mamum vẫn còn say sưa đứng đọc Fatihah, khi Imam đã quỳ lạy mà Mamum vừa mới đứng dậy sau Rukua’, tương tự thế cho hết Salah.

Ngoài hình thức bám sát Imam còn lại ba hình thức kia đều đáng bị khuyến cáo và lên án.

Với hình thức cùng lúc là đã làm khác lệnh của Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã nói:

⁽⁶⁵⁾ Hadith do Abu Dawood ghi số (603).

{فَإِذَا كَبَّرَ فَكَبِّرُوا وَلَا تُكَبِّرُوا حَتَّى يُكَبِّرَ، وَإِذَا رَكَعَ فَارْكَعُوا وَلَا تَرْكَعُوا حَتَّى يَرْكَعَ}

“Cho nên khi nào Imam Takbeer thì các người hãy Takbeer theo, cấm các người Takbeer cho đến khi nào Imam Takbeer; khi nào Imam Rukua’ thì các người hãy Rukua’ theo, cấm các người Rukua’ cho đến khi Imam Rukua’.”

Với hình thức làm trước Imam gặp phải lời khuyên cáo mạnh mẽ từ Nabi صلی اللہ علیہ وسلم:

{أَلَا يَخْتَشَى الَّذِي يَرْفَعُ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ أَنْ يُحَوَّلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ أَوْ يُجْعَلَ اللَّهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ}

“Chẳng lẽ những ai ngẩng đầu lên trước Imam không sợ bị Allah biến đầu của y thành đầu con lừa u? hoặc Allah sẽ biến hình dạng của y thành hình dạng con lừa hay sao?”⁽⁶⁶⁾

Với hình thức làm sau, Mamum đã không làm đúng yêu cầu, bởi Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã ra lệnh

{فَإِذَا كَبَّرَ فَكَبِّرُوا وَلَا تُكَبِّرُوا حَتَّى يُكَبِّرَ، وَإِذَا رَكَعَ فَارْكَعُوا وَلَا تَرْكَعُوا حَتَّى يَرْكَعَ}

“Cho nên khi nào Imam Takbeer thì các người hãy Takbeer theo, cấm các người Takbeer cho đến khi nào Imam Takbeer; khi nào Imam Rukua’ thì các

⁽⁶⁶⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (691) và Muslim ghi số (427).

ngươi hãy Rukua' theo, cấm các ngươi Rukua' cho đến khi Imam Rukua'." Đây là lệnh có điều kiện khi điều kiện đã xảy ra bắt buộc phải thực hiện theo lập tức, chứ việc Mamum và Imam có khoảng cách xa là hình thức Islam không cho phép.

Nói chung, hình thức làm trước Imam là Haram; hình thức làm cùng lúc với Imam là không nên và có ý kiến là Haram; hình thức làm sau thì ít nhất cũng là không nên. Chỉ có hình thức bám sát Imam là hình thức mà Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã ra lệnh.

Hình thức tệ hại nhất trong việc làm khác Imam

Hỏi (108): Quý Sheikh, muốn xác định trong các hình thức nêu trên hình thức nào tệ hại nhất ?

Đáp: Hình thức làm trước Imam là tệ hại nhất bởi bị hứa hẹn một hình phạt đau đớn cho ai vi phạm. Dựa theo ý kiến đúng nhất là người làm trước Imam làm cho lễ nguyện Salah của y hoàn toàn vô giá trị, bởi y đã làm một điều Haram.

Theo qui tắc: Ai làm một hành động Haram trong thờ phượng thì việc thờ phượng đó vô giá trị hoàn toàn.

Salah tự nguyện (giá trị và thể loại)

Hỏi (109): Quý Sheikh, tôi muốn được Sheikh giải thích về Salah tự nguyện, cũng như giá trị và các thể loại của Salah này ?

Đáp: Với lòng nhân từ và quảng đại của Allah, Ngài cho phép thực hiện việc hành đạo tự nguyện bằng hình thức thờ phượng bắt buộc, giống như Salah tự nguyện hay gọi là Sunnah giống hoàn toàn với Salah bắt buộc; xuất Zakat có hình thức tự nguyện là bổ thí; nhịn chay có nhịn chay Sunnah và hành hương Hajj cũng vậy. Mục đích của việc Allah cho phép hành đạo tự nguyện là để gia tăng ân phước cho người thực hiện, thu ngắn khoảng cách với Allah và để bù đắp vào các khoảng thiếu trong hành đạo bắt buộc vào ngày phán xét cuối cùng.

Trong những hình thức Salah tự nguyện gồm:

a) Sunnah Rowaatib gồm: Bốn Rak-at trước Zhuhr bằng hai lần chào Salam tính từ khi bắt đầu giờ Zhuhr và hai Rak-at sau Zhuhr; giờ O'sr không có Sunnah Rowaatib; giờ Maghrib có hai Rak-at sau Salah; giờ I'sha có hai Rak-at sau Salah và hai Rak-at trước Salah Fajr. Riêng hai Rak-at trước Fajr lại có giá trị vĩ đại nhất đối với ai thực hiện được nó với hình thức ngắn gọn như đọc chương Al-Kaafirun (số 109) ở Rak-at thứ nhất:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ ۝ مَا أَعْبُدُ ۝ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَّا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝﴾ الكافرون

﴿(Hỡi Muhammad) hãy bảo chúng: “Này hỡi những kẻ phủ nhận Allah * Ta không tôn thờ những thần linh mà các ngươi thờ cúng * Các ngươi cũng chẳng tôn thờ Đấng (Allah) mà Ta thờ phượng * Và Ta sẽ không

*là một tín đồ của thần linh mà các người đang tôn thờ * Và các người cũng sẽ không tôn thờ Đấng mà Ta thờ phượng * Các người có tôn giáo của các người và Ta có tôn giáo của riêng Ta.”* ﴿Al-Kafiroon, và đọc chương Al-Ikhlos (số 112) ở Rak-at thứ hai:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝۱ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝۲ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝۳ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝۴﴾ الإخلاص

﴿(Hồi Muhammad) hãy nói (với thị dân Kinh Sách và nhóm đa thần): “Ngài là Allah, Đấng duy nhất * Allah là Đấng Tự Hữu, Đấng Độc Lập mà tất cả (vạn vật) phải nhờ vả * Ngài không sinh đẻ ra ai và cũng không do ai sinh ra * Và không một ai (hay vật thể nào) có thể so sánh với Ngài đặng.” ﴿Al-Ikhlaas (chương 112). Hoặc đọc câu Kinh số 136 của chương Al-Baqoroh (số 2) ở Rak-at thứ nhất:

﴿قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ- وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۝۱۳۶﴾
البقرة: 136

﴿Hãy bảo (thị dân Kinh Sách): “Chúng tôi đã tin tưởng vào Allah, tin tưởng vào tất cả mọi điều mà Thượng Đế đã mặc khải cho chúng tôi, cho Ibrahim, cho Isma-i'l, cho Ishaaq, cho Ya'qoob, cho (mười hai) bộ lạc (của Israa-el), cho Musa, cho Ysa và cho tất cả các vị Nabi khác, chúng tôi không hề phân biệt,

không kỳ thị một ai trong Họ và tất cả chúng tôi là những người Muslim chân chính chỉ thuần phục Allah duy nhất.” ﴿Al-Baqarah: 136 (chương 2), và đọc câu Kinh số 64 của chương Ali-I'mron (số 3) ở Rak-at thứ hai

﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾﴾ آل عمران: 64

﴿Hãy bảo họ (hỡi Muhammad): “Hỡi thị dân Kinh Sách! Hãy đến cùng với một lời phán giống nhau giữa chúng tôi và quý vị: Rằng chúng ta chỉ thờ phụng riêng Allah mà thôi, chúng ta không được tổ hợp bất cứ ai (cái gì) cùng với Ngài và chúng ta không được phép nghe lời lẫn nhau làm trái lời Allah hay quỳ lại lẫn nhau.” Nhưng nếu chúng quay bỏ đi thì hãy bảo chúng: “Hãy chúng thực rằng chúng tôi là những người Muslim (thần phục Allah).”﴾ Ali I'mraan: 64 (chương 3), với hai Rak-at này nên duy trì kể cả lúc đi du hành bởi ân phước của nó rất vĩ đại như Nabi صلی الله علیه وسلم đã nói:

{رَكَعَتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا}

“Hai Rak-at trước Fajr tốt hơn cả trần gian và những tồn tại trong nó.”⁽⁶⁷⁾

⁽⁶⁷⁾ Hadith do Muslim ghi số (725).

b) Salah Wi-tir có giá trị gần như Salah bắt buộc vì lẽ này mà cổ một số U'lama ﷺ cho rằng nó bắt buộc, Imam Ahmad ﷺ nói về Salah này: “Ai bỏ lễ nguyện Salah Wi-tir thì y là người đàn ông xấu, không nên chấp nhận lời nhân chứng của y.” Với Salah này kết thúc lễ nguyện ban đêm, những ai sợ mình không thức được lúc khuya để Salah thì được phép thực hiện trước khi ngủ, còn ai tin tưởng sẽ thức được lúc khuya thì hãy thực hiện nó sau khi hoàn thành Salah Sunnah ban đêm (còn gọi là Tahajjud hay Qiyamul lail), bởi Nabi ﷺ nói:

{اجْعَلُوا آخِرَ صَلَاتِكُمْ وَتَرًا}

“Các ngươi hãy để lễ nguyện Salah cuối cùng của mình là Wi-tir.”⁽⁶⁸⁾ số lượng Rak-at của Salah này ít nhất là một Rak-at, nhiều nhất là mười một Rak-at và hoàn hảo nhất là ba Rak-at.

- Nếu Wi-tir bằng ba Rak-at thì được phép lựa chọn theo hai cách, cả ba Rak-at bằng một Ta-shah-hud và một Salam hoặc hai Rak-at rồi kết thúc bằng Salam, sau đó thêm một Rak-at.

- Nếu Wi-tir bằng năm Rak-at thì thực hiện năm Rak-at liên tiếp, rồi kết thúc bằng một Ta-shah-hud và một Salam.

- Nếu Wi-tir bằng bảy Rak-at thì thực hiện bảy Rak-at liên tiếp, rồi kết thúc bằng một Ta-shah-hud và một Salam.

⁽⁶⁸⁾ Hadith do Al-Bukhari ghi số (998) và Muslim ghi số (751).

- Nếu Wi-tir bằng chín Rak-at thực hiện tám Rak-at thì ngồi Ta-shah-hud, xong thì đứng dậy tiếp tục Rak-at thứ chín, rồi Ta-shah-hud và chào Salam.
- Nếu Wi-tir bằng mười một Rak-at thì cứ mỗi hai Rak-at là kết thúc bằng Salam và cuối cùng là Rak-at thứ mười một.

Đối với trường hợp quên hoặc ngủ quên thì được phép hành lễ bù lại vào ban ngày với số lượng Rak-at chẵn không còn lẻ như ban đêm, thí dụ thường xuyên hành lễ Wi-tir là một Rak-at thì bù lại hai Rak-at; nếu ba Rak-at thì bù lại là bốn Rak-at; nếu là năm Rak-at thì bù lại là sáu Rak-at... cứ thế tương tự, bởi được truyền lại Soheeh rằng: *“Rằng Thiên Sứ của Allah khi quá buồn ngủ hoặc không thể đứng Salah Qiyam trong đêm là người hành lễ Salah bù lại vào ban ngày mười hai Rak-at.”* **(69)**

Sự khác nhau giữa bắt buộc và khuyến khích

Hỏi (110): Quý Sheikh, giữa Salah bắt buộc và Salah tự nguyện hoặc khuyến khích hoặc Sunnah có khác nhau không ?

Đáp: Có sự khác nhau giữa hai loại Salah bắt buộc và Sunnah, rõ nhất là:

- a) Salah Sunnah được phép thực hiện khi đang ngồi trên vật di chuyển như tàu, xe, cuỗn ngựa... cứ hưởng thẳng về hướng đang ngồi, ra dấu khi Rukua' và

(69) Hadith do Muslim ghi số (746).

quỳ lạy, bởi được truyền lại Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã hành lễ như thế. **(70)**

b) Khi bước vào Salah bắt buộc thì không được phép cắt ngang trừ khi có lý do cấp bách, còn Salah Sunnah được phép cắt ngang vì lý do hợp lý, nếu cắt ngang không có lý do cũng không bị tội nhưng một số U'lama رحمہم اللہ ghét hành động này.

c) Salah bắt buộc con người sẽ chịu tội nếu không thực hiện còn Salah Sunnah thì không.

d) Salah bắt buộc được phép thực hiện tập thể còn Salah Sunnah thì không ngoại trừ một số Salah nhất định như Salah cầu mưa, Salah nhật, nguyệt thực dựa theo câu nói cho rằng đây là Salah Sunnah. Tuy nhiên thỉnh thoảng được phép hành lễ Sunnah tập thể một lần giống như Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã có lần Salah cùng Ibnu A'bbaas رضی اللہ عنہ, một lần với Huzaifah رضی اللہ عنہ và một lần với Ibnu Mas-u'd رضی اللہ عنہ.

Riêng Salah trong Ramadan thì Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã thực hiện cùng tập thể ba đêm, sau đó người bỏ do sợ trở thành Salah bắt buộc, đây là bằng chứng cho việc Salah tập thể trong Ramadan bởi Thiên Sứ صلی اللہ علیہ وسلم đã làm thế.

(70) Hadith do Al-Bukhari ghi số (1000) và Muslim ghi số (700).

Mục Lục

STT	Tiêu Đề	Trang
71	Giáo lý và tầm quan trọng của Salah	1
72	Salah bắt buộc đối với ai	3
73	Giáo lý việc bỏ bốn phần Salah	4
74	Các giáo lý liên quan đến việc bỏ Salah	11
75	Các điều kiện của Salah	18
76	Mở rộng thêm	25
77	Giáo lý việc Imam dẫn lễ quên Wudu	27
78	Giáo lý việc người Tayammum làm Imam người lấy Wudu	28
79	Các điều kiện còn lại của Salah	33
80	Hình thức Salah	36
81	Hình thức đứng lúc Salah	47
82	Các nền tảng của Salah	53
83	Giáo lý việc bỏ sót một nền tảng của Salah	58
84	Khi nghi ngờ mình bỏ sót một nền tảng	59
85	Mamum vào hành lễ với Imam và không rõ đã được bao nhiêu Rak-at	60
86	Các bắt buộc của Salah	61
87	Các Sunnah của Salah	62

88	Quy lạy Sahwi, các điều bắt buộc và vị trí lạy	63
89	Giáo lý chào Salam sau khi lạy Sahwi	67
90	Những điều làm hư Salah	68
91	Giáo lý về Salah tập thể	69
92	Mối quan hệ giữa Mamum và Imam	72
93	Hình thức tệ hại nhất trong việc làm khác Imam	75
94	Salah tự nguyện (giá trị và thể loại)	76
95	Sự khác nhau giữa bắt buộc và khuyến khích	81

